

Biz bazar iqtisadiyyatını vergi yolu ilə tənzimləməliyik.

Heydər ƏLİYEV

Vergilər

№ 43 (885) ■ 8 noyabr 2017

www.vergiler.az

Qiyməti: 60 qəp.

Üçtərəfli əməkdaşlıq regional təhlükəsizliyə və inkişafa mühüm töhfə verir

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan, İran və Rusiya dövlət başçılarının üçtərəfli Zirvə görüşündə iştirak etmək üçün noyabrın 1-də İran İslam Respublikasına işgüzar səfər edib. Tehranın Mehrabad hava limanında dövlətimizin başçısını İranın yüksək vəzifəli dövlət və hökumət rəsmiləri qarşılayıblar.

Noyabrın 1-də dövlətimizin başçısı İlham Əliyev İran İslam Respublikasının Prezidenti Həsən Ruhani və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinlə ayrı-ayrılıqda görüş keçirib. Səfər çərçivəsində dövlətimizin başçısı Tehranda İran İslam Respublikasının Ali Rəhbəri Seyid Əli Xamenei ilə də görüşüb. Söhbət zamanı xalqlarımız arasındakı tarixi, mədəni və dini bağlılığın ölkələrimizi bir-birinə daha da yaxınlaşdırdığı qeyd edilib, Azərbaycan ilə İran arasındakı dostluq əlaqələrinin müxtəlif sahələrdə uğurla inkişaf etdiyi bildirilib. Vurğulanıb ki, iki ölkə arasında əlaqələrin bundan sonra da inkişaf etməsi üçün yaxşı imkanlar var.

Noyabrın 1-də Tehranda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin, İran İslam Respublikasının Prezidenti Həsən Ruhani və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinin üçtərəfli Zirvə görüşü keçirilib. Tədbirdə çıxış edən dövlətimizin başçısı bildirib ki, böyük əhəmiyyət daşıyan bu görüş üçtərəfli, yüksək səviyyəli əməkdaşlıq formatının möhkəmləndirilməsi baxımından mühüm addımdır. Azərbaycan Prezidenti dünyada beynəlxalq hüququn normalarından bəhs edib və bu normaların işlək olmasından təəssüfləndiyini diqqətə çatdırıb: «Əfsuslar olsun ki, bir çox hallarda bu normalar işləmir və kobudcasına pozulur. Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi buna əyani misaldır. Ermənistan Azərbaycanın özəli torpağı, ayrılmaz hissəsi olan Dağlıq Qarabağ və ətraf 7 rayonu 20 ildən çoxdur ki, işğal altında saxlayır. İşğal edilmiş torpaqlarda Azərbaycan əhalisi etnik təmizləmə siyasətinə məruz qalıb, 1 milyon soydaşımız qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşüb. Qeyd etmək lazımdır ki, nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən bu münaqişə ilə bağlı müvafiq qərar və qətnamələr qəbul olunmuşdur. Bunların sırasında dünyanın aparıcı qurumu olan BMT Təhlükəsizlik Şurasının Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğal edilmiş torpaqlarımızdan dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən qətnamələrini, Qoşulmama Hərəkatı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, ATƏT və digər təşkilatların qəbul etdiyi oxşar qərar və qətnamələri göstərmək olar. Ancaq Ermənistan buna məhəl qoymur, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrini icra etmir, işğalçı siyasətini davam etdirir. Erməni işğalına təzliklə son qoyulmalı, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa edilməlidir».

Dövlətimizin başçısı regional əməkdaşlığın faydasından danışıraq üçtərəfli formatın iqtisadi

Tərəflər sabitlik, cinayətkarlıqla, terrorizmlə mübarizə sahələrində mühüm məsələlərdə, iqtisadi və enerji əməkdaşlığında faydalı müzakirələr aparıb və bu da tərəfdaşlar üçün iqtisadi cəhətdən məqsədyönlü ola bilər

di əməkdaşlığın daha yüksək səviyyəyə qaldırılması üçün yaxşı imkan yaratdığını vurğulayıb: «Ümid edirəm ki, bugünkü Zirvə görüşü də ölkələrimizin biznes dairələrinin daha da ruhlandırılmasına və qarşılıqlı sərmayə qoyuluşunun artırılmasına xidmət edəcəkdir».

Sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, İran Prezidenti Həsən Ruhani və Rusiya Prezidenti Vladimir Putin Zirvə görüşünün Birgə Bəyannaməsini imzalayıblar. Zirvə görüşü başa çatdıqdan sonra dövlət başçıları mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bəyanatında qeyd edib ki, üçtərəfli əməkdaşlıq formatının regional təhlükəsizlik üçün böyük əhəmiyyəti var. «Bizim uğurlu əməkdaşlığımız regionda sabitliyin, təhlükəsizliyin təmin edilməsində çox mühüm rol oynayır. Zirvə görüşündən ötən dövrdə Azərbaycan öz dəmir yolu infrastrukturunu təkmilləşdirib və İran sərhədinə qədər qalan hissəni inşa edib. Həmçinin Astarayaçay üzərində körpü də tikilib və birinci qatar Azərbaycan-İran sərhədini bu ilin mart ayında keçmişdir. Hazırda «Şimal-Cənub» nəqliyyat dəhlizinin Azərbaycan ərazisində olan hissəsi tam istismara hazırdır. Eyni zamanda, mən bunu da Zirvə görüşü zamanı söylədim, mətbuat da bunu bilsin: İran ilə Azərbaycan arasında Astara-Rəft dəmir yolunun maliyyələşdirilməsi ilə bağlı razılaşmalar əldə edilib, sənəd paraflanıb və indi daxili prosedurlar təşkil ediləndən, o prosedurlardan keçəndən sonra bu məsələ də öz həllini tapacaqdır».

Mətbuata bəyanatla çıxış edən İran Prezidenti Həsən Ruhani bildirib ki, bu görüş üç ölkənin dostluğuna və qonşuluğuna əsaslanır: «Bu

dostluq, səmimiyyət və coğrafi qonşuluğumuz, mədəni əlaqələr bu üç ölkə arasında səbəb olub ki, biz əlaqələrin genişləndirilməsi üçün daha əzmkar olaq və mövcud imkanlardan istifadə edək». H.Ruhani qeyd edib ki, qəbul edilən qərarlar iqtisadi sahədə üç ölkənin əlaqələrini daha da gücləndirəcək: «Biz Avrasiya İttifaqına birləşmək üçün mühüm bir addım atmışıq. Bu, İran ilə Avrasiya İttifaqı arasında əlaqələrin genişləndirilməsi üçün çox mühüm bir addımdır. Həmçinin biz üç ölkə arasında yaşıl gömrük zonasının yaradılmasını və vahid gömrük standartlarının tətbiq edilməsini istəyirik. Bankçılıq sahəsində də əməkdaşlığın genişləndirilməsi, milli valyutadan istifadə olunması məsələsinə toxunduq. Biz İran ilə Azərbaycan, İran ilə Rusiya, eləcə də üç ölkənin bir-biri ilə ikitərəfli və üçtərəfli ticari mübadilələrdə özlərinin milli valyutalarından istifadə imkanlarını müzakirə etdik».

Rusiya Prezidenti Vladimir Putin isə bəyanatında bildirib ki, tərəflər sabitlik, cinayətkarlıqla, terrorizmlə mübarizə sahələrində mühüm məsələlərdə, iqtisadi və enerji əməkdaşlığında faydalı müzakirələr aparıb və bu da tərəfdaşlar üçün iqtisadi cəhətdən məqsədyönlü ola bilər: «Biz digər sektorlarda münasibətlərin inkişafından da danışıq. Bizim nöqtəyi-nəzərimizə humanitar, təhsil, səhiyyə sahələrində əməkdaşlıq, dövlətlərimizin regionları arasında əlaqələr və təbii ki, mədəniyyət sahəsində əlaqələr olduqca mühümdür. Biz hamımız Xəzər yarımadırını dövlətlərik. Ümidvaram ki, biz Xəzər problematikası, Xəzərin statusu ilə bağlı yaxın vaxtlarda imzalanacaq razılaşmalarımızın bütün parametrlərini uyğunlaşdıracağıq».

Bakı Metropoliteni yubileyini qeyd edir

Noyabrın 6-da metronun «İçərişəhər» stansiyasında Bakı Metropoliteninin 50 illik yubileyi ilə əlaqədar metropolitəndə istismar edilmiş retro vaqonların bərpadan sonra təqdimatı olub. Prezident İlham Əliyev retro vaqonlarla tanış olub. Dövlətimizin başçısına retro vaqonlar barədə məlumat verilib. Bildirilib ki, Mitişsi maşınqayırma zavodunda istehsal olunan ilk belə retro vaqonlar «A» tipli vaqonlar adlandırılırdı. Bu vaqonlar 1934-cü ilin sonunda hazırlanıb. Həmin vaqonlarda oturmaq üçün 52 və ayaq üstə dayanmaq üçün isə 120 yer var idi. Bu tipli vaqonlardan biri 1968-ci ildə yol ölçmək üçün Bakıya göndərilib. Retro tipli digər «Q» tipli vaqonlar Qorki xətti üçün nəzərdə tutulduğuna görə «Q» adlandırılırdı. Bu vaqonların istismar müddəti 1983-cü ildə başa çatıb. Təqdimatı olan «E» tipli digər vaqonların hazırlanmasına isə 1956-cı ildə başlanılıb. «E» tipli ilk sınaq vaqonu 1959-cu ilin sonlarında istehsal olunub. Bu tipli vaqonlar Bakıya 47 ədəd gətirilmişdi.

Sonra Prezident İlham Əliyev retro vaqonlardan ibarət qatarla «İçərişəhər» stansiyasından «Nəriman Nərimanov» stansiyasına gəlib. Dövlətimizin başçısı 50 illik yubileyi münasibətilə Bakı Metropoliteninin kollektivini təbrik edib, yeni-yeni uğurlar arzulayıb.

Fransa-Azərbaycan əlaqələri yüksək səviyyədədir

Prezident İlham Əliyev noyabrın 3-də Fransa Milli Assambleyasının Fransa-Azərbaycan dostluq qrupunun rəhbəri Pyer Alen Rafanı qəbul edib. Dövlətimizin başçısı Fransa parlamentinə seçilməsi münasibətilə qonağı təbrik edib və onun Fransa-Azərbaycan dostluq qrupunun rəhbərlik etməsindən məmnunluğunu bildirib. Görüşdən böyük şərəf duyduğunu və Fransa-Azərbaycan dostluq qrupuna rəhbərlik etməkdən fərah hissi keçirdiyini bildiren Pyer Alen Rafan qeyd edib ki, iki ölkə arasında münasibətlərin bundan sonra daha da yüksək səviyyəyə qalxması hökumətin yürütdüyü siyasətdə mühüm yer tutur və qarşılıqlı siyasi, iqtisadi və mədəni əlaqələrin möhkəmləndirilməsi istiqamətində gələcəkdə də çalışmaq zəruridir. O, Azərbaycan haqqında reallıqların Fransa cəmiyyətinə olduğu kimi çatdırılmasının vacibliyinə toxunaraq ölkəsinin Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı mövcud olan qətnamələrə sadiq qaldığını diqqətə çatdırıb.

İtaliya Azərbaycanın enerji sektoruna maraq göstərir

Prezident İlham Əliyev noyabrın 2-də İtaliya Senatının sədr müavini xanım Linda Lanzillottanın başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib. İtaliyalı qonaq ölkəmizə səfərinin səmərəli və maraqlı keçdiyini və bunun Azərbaycan ilə dostluğun möhkəmləndirilməsi baxımından önəmli olduğunu qeyd edib. Enerji sektorunun ölkələrimiz arasında əməkdaşlıq üçün ən əsas sahə olduğunu deyən Linda Lanzillotta TAP layihəsinə ölkəsinin sadiqliyini vurğulayıb və bildirib ki, bu, həm də Azərbaycan ilə İtaliya arasında əlaqələrin genişləndirilməsi üçün çox əhəmiyyətlidir. Prezident İlham Əliyev ölkəmizin ikitərəfli əlaqələrə böyük önəm verdiyini və İtaliyanın Azərbaycanın əsas ticarət tərəfdaşı olduğunu vurğulayaraq burada neft ixracının sahıca rol oynadığını xüsusilə qeyd edib. Dövlətimizin başçısı ölkələrimiz arasında uzunmüddətli əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsində TAP layihəsinin böyük əhəmiyyət daşıdığını, bu layihənin qrafikə uyğun olaraq uğurla icra edildiyini və işlərin vaxtında başa çatdırılacağına ümidvar olduğunu xatırladı.

Avropa İttifaqı-Azərbaycan əlaqələri dinamik inkişaf edir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 7-də Avropa İttifaqı Şərq Tərəfdaşlığının xüsusi tapşırıqlar üzrə səfirlərindən ibarət nümayəndə heyətini qəbul edib. Hazırda Avropa İttifaqı Şurasına sədrlik edən Estoniyanın Avropa İttifaqı Şərq Tərəfdaşlığında xüsusi səlahiyyətli səfiri Yaan Reynhold qəbulda iştirak edən bütün səfirler adından bildirib ki, təmsil etdiyi qurum Azərbaycanla əlaqələrə xüsusi diqqət göstərir və Azərbaycan-Avropa İttifaqı əməkdaşlığı çox müsbət şəkildə inkişaf edir. O qeyd edib ki, yeni sazişlə bağlı əhəmiyyətli irəliləyiş əldə olunub və Avropa İttifaqı bu istiqamətdə söylərinin bundan sonra da davam etdirəcək. Yaxın vaxtlarda Brüsseldə keçiriləcək Şərq Tərəfdaşlığı Sammitinə toxunan səfir bildirib ki, Avropa İttifaqı Şərq Tərəfdaşlığına və bu tərəfdaşlıqla bağlı olan layihələrə tam sadiqdır və bu əməkdaşlığı yüksək qiymətləndirir. Diplomat bir daha vurğulayıb ki, Avropa İttifaqı-Azərbaycan əlaqələri pozitiv və dinamik şəkildə inkişaf edir.

Azərbaycan Prezidentinin Brüssel son səfərinə toxunan Yaan

Reynhold bildirib ki, təmsil etdiyi təşkilat bu səfərə böyük önəm verir və təsədüfi deyil ki, səfərin növbəti günündə yeni saziş üzrə danışıqlara başlanılıb. O, eyni zamanda, deyib ki, Avropa İttifaqı-Azərbaycan əməkdaşlığı mövcud potensialın tam həyata keçirilməsi baxımından mühüm əsaslara söykənir. Səfir bildirib ki, demokratik islahatlar sahəsində Azərbaycanın əldə etdiyi inkişaf önəmli və Azərbaycanın dini azadlıq, tolerantlıq, mədəniyyət-lərəarası dialoq sahəsində əldə etdiyi təcrübə çox dəyərlidir. Yaan

Reynhold, xüsusilə, energetika sahəsində strateji əməkdaşlığın böyük önəm daşdığını deyib.

Dövlətimizin başçısı Avropa İttifaqı-Azərbaycan əlaqələri ilə bağlı deyilən fikirlərə görə minnətdarlığını bildirib. Bu ilin fevralında Brüssel səfərinə toxunan Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, bu səfər Şərq Tərəfdaşlığı çərçivəsində və ümumilikdə Avropa Komissiyası ilə əlaqələrin inkişafında böyük rol oynayıb. Azərbaycanla Avropa İttifaqı əlaqələrinin genişlənməsi baxımından Şərq Tərəfdaşlığı təşəbbüsü-

nün əhəmiyyətini vurğulayan Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın təşkilata üzv olan 10-dan çox ölkə ilə strateji tərəfdaşlığa dair sənədlərin imzalanmasını əlaqələrimizin yaxşı göstəricisi kimi dəyərləndirib. Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında sazişə toxunan dövlətimizin başçısı bu sahədə də işlərin çox müsbət istiqamətdə irəlilədiyini bildirib. Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, siyasi əlaqələrimiz uğurla inkişaf edir, əməkdaşlığımız çoxşaxəlidir və geniş sahələri, o cümlədən demokratik inkişaf, multikulturalizm, iqtisadi və digər sahələri əhatə edir. Avropanın Azərbaycanın əsas ticarət tərəfdaşı olduğunu deyən dövlətimizin başçısı deyib ki, investisiya, enerji təhlükəsizliyi, nəqliyyat, sosial müdafiə sahələrində də əlaqələr inkişaf edir.

Prezident İlham Əliyev belə geniş tərkibdə nümayəndə heyətinin səfərinə uğurlu əməkdaşlığımızın təzahürü kimi dəyərləndirib və ümidvar olduğunu bildirib ki, bu səfər nümayəndə heyətinin üzvlərinin Azərbaycanda gedən inkişaf proseslərinin şahidi olması və ölkəmiz haqqında daha çox informasiya əldə edilməsi üçün yaxşı imkan yaradacaq.

BU NÖMRƏMİZDƏ

VERGİLƏR NAZİRLİYİNDƏ KOLLEGIYA İCLASI KEÇİRİLİB

2

NAĞDSIZ ÖDƏNİŞLƏRİN GENİŞLƏNDİRİLMƏSİ ÜÇÜN ƏLAVƏ TƏDBİRLƏR GÜRÜLƏCƏK

3

«DOING BUSINESS 2018» HESABATINDA AZƏRBAYCANIN MÖVQEYİ YAXŞILAŞIB

4

BAKİ-TBİLSİ-QARS İQTİSADI ƏMƏKDAŞLIĞI, SƏRMAYƏLƏRİ VƏ TİCARƏTİ İRƏLİ APARACAQ

5

Vergilər Nazirliyində kollegiya iclası keçirilib

Vergilər Nazirliyində vergi orqanlarına daxil olan vətəndaş müraciətlərinə baxılması və vergi proqnozlarının icra vəziyyətinə həsr olunmuş kollegiya iclası keçirilib.

İclasda çıxış edən kollegiyanın sədri, Azərbaycan Respublikasının vergilər naziri, 1-ci dərəcəli dövlət vergi xidməti müşaviri Fazil Məmmədov hər iki məsələnin çox aktual olduğunu vurğulayaraq, vətəndaş müraciətlərinə baxılması zamanı qanunvericiliyin bütün tələblərinə ciddi əməl olunmasının təmin edilməsi hesabına vətəndaş məmnunluğunun səviyyəsinin yüksəldilməsi, habelə son kollegiya iclasında qəbul edilmiş «2017-ci ilin son 4 ayı üçün dövlət büdcəsinin proqnoz gəlirlərinin icrası üzrə Tədbirlər Planı»nın icra vəziyyəti barədə danışıq, dövlət büdcəsinin gəlirlərinin təmin edilməsi istiqamətində görülən işlərin daha intensiv və səmərəli aparılmasının zərurətini diqqətə çatdırıb. Bildirilib ki, ölkədə yaranmış əlverişli biznes mühiti vergi ödəyicilərinin sayının artması ilə nəticələnib ki, bu da öz növbəsində, vergi nəzarətinin təmin edilməsinə və vergi ödəyicilərinə göstərilən xidmətlərin

əhatəsinin genişləndirilməsinə və vergi orqanı əməkdaşlarının məsuliyyətinin artırılmasına tələb edir. Vergi inzibatchılığında yeni yanaşmaların tətbiq edilməsinin, inzibatchılığın səmərəliliyinin yüksəldilməsinin vacib olduğunu qeyd edən vergilər naziri vergi ödəyicilərinə xidmətin keyfiyyət və ünvanlılığının artırılmasının, hər bir vergi ödəyicisinə fərdi yanaşmanın təmin edilməsinin, sahibkarlıq subyektləri ilə kommunikasiyanın daha səmərəli formalarına üstünlük verilməsinin zərurətini xüsusilə olaraq vurğulayıb. Kollegiya üzvlərinin nəzərinə çatdırılıb ki, vergi sistemində həyata keçirilən bütün tədbirlər sistemli və koordinasiya ilə aparılmalı, daxili kommunikasiya daha səmərəli qurulmalı, vergi risklərinin təhlili və vergi ödəyicilərinə xidmət göstərən sahələrdən tutmuş vergi nəzarəti tədbirlərini həyata keçirən bütün strukturlar fəaliyyətini əlaqələndirməli və əsas diqqəti vergi

orqanları qarşısında duran vəzifələrin icrasına yönəltməlidirlər.

Kollegiya iclasında vergi orqanlarına daxil olan vətəndaş müraciətlərinə baxılması vəziyyəti geniş müzakirə edilib. Bildirilib ki, vətəndaş müraciətlərinə həssaslıqla yanaşılması, onlara vaxtında və obyektiv baxılaraq cavablandırılması ilə bağlı məsələlər həmişə Vergilər Nazirliyinin diqqət mərkəzində saxlanılır, hər ay vergi orqanlarında vətəndaş müraciətlərinə baxılması vəziyyəti haqqında vergilər nazirinə müvafiq hesabat təqdim edilir. Lakin bütün bunlara baxmayaraq, vətəndaşların qəbulu, eləcə də aparılan monitorinq və təhlillər zamanı vətəndaş müraciətlərinə baxılmasında hələ də nöqsanlara yol verilməsi ilə bağlı çoxsaylı suallar meydana çıxır. Bəzi hallarda vergi orqanları tərəfindən müraciətlərin dərindən və hərtərəfli araşdırılmaması səbəbindən vətəndaşlar yuxarı dövlət instansiyalarında vəz tutmaları olurlar. Vergilər naziri xüsusilə vergi məsələləri ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə və Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidentinə ünvanlanmış və aidi-

yəti üzrə baxılmaq üçün Vergilər Nazirliyinə daxil olmuş vətəndaş müraciətlərinə baxılmasına ciddi nəzarət edilməsinin vacibliyini diqqətə çatdıraraq, bu məqsədlə bir neçə gün öncə ayrıca əmr imzalandığını bildirdi. Həmin əmrə əsasən, müraciətlərin hərtərəfli araşdırılmasının təmin edilməsi, habelə vətəndaş məmnunluğunun səviyyəsinin yüksəldilməsi məqsədilə nazirliyin aparatında müraciətlərin müsbət həllini tapmaqda, ərizəçilərin və ya onların səlahiyyətli nümayəndələrinin vergilər nazirinin birinci müavini və ya müvafiq sahəni kurasıya edən nazir müavini tərəfindən qəbul edilməsi, qaldırılan məsələlər bir daha araşdırılmalı və yalnız bundan sonra ərizəçilərə onların müraciətlərinə baxılmasının nəticələri barədə cavab verilməlidir. Nazir aidiyyəti strukturlara sözügedən əmrin irəli gələn məsələlərə ciddi əməl etməyi tapşırıb.

F.Məmmədov vətəndaş müraciətlərinin araşdırılması zamanı nöqsanlara yol vermiş vergi orqanı əməkdaşlarının intizam məsuliyyətinə cəlb edilməsi ilə bağlı Daxili Təhlükəsizlik departamenti, nöqsanların yaranmasına səbəb olan

halların aradan qaldırılması ilə bağlı işə nazirliyin bütün struktur vahidlərinin və bölmələrinin rəhbərlərinə konkret tapşırıqlar verib.

Kollegiyada gündəlikdə duran məsələlər barədə ətraflı müzakirələr aparılıb.

Sonda F.Məmmədov vətəndaş məmnunluğunun təmin edilməsinin vergi orqanlarının fəaliyyətinin prioritet istiqamətlərindən olduğunu vurğulayaraq, vergi orqanlarının işinin müasir tələblərə cavab verən səviyyədə qurulması, cari ilin sonunadək Vergilər Nazirliyinin struktur vahidlərinin və bölmələrinin bütün imkanlarının vergi orqanları qarşısında duran vəzifələrin icrasına səfərbər edilməsi ilə bağlı konkret göstərişlər verib.

Kollegiyanın qərarı ilə vergi orqanlarına daxil olmuş vətəndaş müraciətlərinə baxılması zamanı vətəndaş məmnunluğunun səviyyəsinin yüksəldilməsi, vergi ödəyicilərinin narazılıqlarına səbəb olan halların və vergi orqanlarına daxil olan ərizə və şikayətləri doğuran səbəblərin aradan qaldırılması istiqamətində əlavə və təsirli tədbirlər görülməsi üçün müvafiq tapşırıqlar müəyyən edilib. Bununla yanaşı, Vergi-

lər Nazirliyinin strukturlarının koordinasiya fəaliyyətinə nəzarətin gücləndirilməsi, müvafiq struktur vahidlərinə büdcə proqnozları ilə bağlı mövcud potensialın təhlil edilməsi və nəticələri barədə təkliflərin hazırlanması, habelə xarici investisiya şirkətlərlə vergi inzibatchılığının təkmilləşdirilməsi məqsədilə struktur dəyişikliyi ilə bağlı təkliflərin verilməsi tapşırılıb.

Xatırladıq ki, kollegiya iclasından bir neçə gün əvvəl vergilər nazirinin əmri ilə nazirliyin struktur vahidlərinin rəhbərliyində kadr dəyişiklikləri aparılıb. Vergilər Nazirliyinin Beynəlxalq əməkdaşlıq və maliyyə institutlarında vergi monitorinq departamentinin baş direktoru Zaur Fətizadə Vergilər Nazirliyi yanında Milli Gəlirlər Departamentinin baş direktoru, Milli Gəlirlər Departamentinin baş direktoru Natiq Şirinov Vergi risklərinin təhlili və nəzarəti departamentinin baş direktoru vəzifəsinə keçirilib. Zöhrab Öməröv Vergi qanunvericiliyinin icrasına nəzarət departamentinin baş direktoru, Zamin Rzayev Vergi öhdəliklərinin icrasına nəzarət departamentinin baş direktoru təyin edilib.

Yoxlamaların dayandırılmasından sonra ölkədə biznes və investisiya mühiti yaxşılaşıb

Prezident İlham Əliyevin imzaladığı fərmanla «Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında» Qanuna dəyişikliklər təsdiq olunub.

Dəyişikliklərə görə, dərman vasitələrinin keyfiyyəti və təhlükəsizliyi qaydalarına riayət edilməsi, həmçinin qida məhsullarının təhlükəsizliyinə nəzarətin həyata keçirilməsi ilə bağlı sahələrdə yoxlamaların aparılmasına icazə verilməyəcək. Digər sahələrdə isə (dövlətin təhlükəsizliyinə və iqtisadi maraqlarına mühüm təhlükə yaradan hallar və vergi yoxlamaları istisna olmaqla) yoxlamaların müddəti 2021-ci il yanvarın 1-dək uzadılıb. Dövlət başçısı dərman vasitələrinin keyfiyyəti və təhlükəsizliyi qaydalarına riayət edilməsi ilə bağlı yoxlamaların aparılması üçün Səhiyyə Nazirliyinə, qida məhsullarının təhlükəsizliyinə nəzarətin həyata keçirilməsi ilə bağlı yoxlamaların həyata keçirilməsi üçün Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinə səlahiyyətlərini verilməsinə təsdiqləyib.

Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Əli Məsimli bildirib ki, yoxlama aparılacaq sahələrdə yenilərinin əlavə olunması sahibkarlıq sektorunda azad rəqabətin, biznesin asanlıqla, səmərəliliyinin azalmasına təsir göstərməyəcək, əksinə, sahibkarlar daha dörd il sərbəst və tam münbit

şəraitdə fəaliyyət göstərəcəklər: «Son iki ilin təhlilləri göstərir ki, yoxlamaların dayandırılmaqdan sonra ölkədə biznes və investisiya mühiti daha da yaxşılaşıb, sahibkarların fəaliyyətinə maneələr aradan qaldırılıb, kiçik və orta sahibkarlığın fəaliyyəti stimullaşdırılıb, şəffaflıq təmin edilib. Ötən 2 il ərzində 113 yoxlama aparılıb, halbuki əvvəlki illərdə bu rəqəm 100 mindən çox olurdu. Ona görə də sahibkarlar dövlətin verdiyi bu imtiyazlardan geniş şəkildə faydalanmaq imkanını əldə edirlər. Bu siyasətin davam etdirilməsi biznesin və qeyri-neft sektorunun inkişafına təkan verəcək.

Dövlətin iqtisadi maraqları, ərzaq təhlükəsizliyi amili hər şeydən öndə dayandığından, qida mallarının istehsalı və tədarüki ilə əlaqədar nəzarət olduqca vacibdir. Ölkə vətəndaşlarının etibarlı ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi baxımından müvafiq qurumun malların keyfiyyətinə nəzarət məqsədilə yoxlama aparılması normal haldır. Təcrübə göstərir ki, yoxlamaların dayandırılmasına görə, bir sıra hallarda dərman vasitələrinin, qida mallarının keyfiyyətində problemlər meydana çıxıb, yoxlama-

ların azaldılmasından sui-istifadə halları olub, bəzi malların keyfiyyəti ilə əlaqədar şikayətlər çoxalıb. Ayı-ayrı spesifik sahələrdə yoxlamaların aparılmasında məqsəd insanların həyat və sağlamlığının etibarlı qorunması, dərman bazarında təhlükəsizlik qaydalarına riayət edilməsi məqsədilə nəzarətin həyata keçirilməsidir.

İqtisadi Resursların Öyrənilməsi Mərkəzinin sədri Ruslan Atakişiyev hesab edir ki, qida məhsullarının təhlükəsizliyi və dərman vasitələrinin keyfiyyət qaydalarına riayət olunmasında sahibkarın marağından daha çox dövlətin və vətəndaşların marağı nəzərə alınmalıdır. Əhalinin sağ-

masına yol verməmək üçün dərman və qida sənayesi sahəsində yoxlamaların aparılması düzgün qərardır».

Qeyd edək ki, ərzaq məhsullarının keyfiyyətinə dövlət nəzarətini həyata keçirəcək Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi 2018-ci il yanvarın 1-dən fəaliyyətə başlayacaq. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyindən bildirilmişdir ki, agentlik qanunla müəyyən edilmiş qaydada «tarladan süfrəyədək» prinsipinə əsaslanan məhsuldan daşındığı risk səviyyəsinə uyğun olaraq, qida məhsulları istehsalının bütün mərhələlərində dövlət nəzarətinin həyata keçirilməsini, gigiyenik sertifikatlaşdırma aparılmasını, o cümlədən

Sahibkarlar dövlətin verdiyi imtiyazlardan geniş şəkildə faydalanmaq imkanını əldə edirlər. Bu siyasətin davam etdirilməsi biznesin və qeyri-neft sektorunun inkişafına təkan verəcək

lam həyat tərzinin qorunub saxlanılması, sağlamlığa mənfi təsir edən hallarla mübarizə davamlı olmalıdır və bu sahədə dövlət tənzimləməsinə ehtiyac vardır: «Azərbaycanın istehlak bazarına ayı-ayrı ölkələrdən çoxlu qida məhsulları gətirildiyi səbəbindən, idxalçı şirkətlərə nəzarət artırılmalıdır. İqtisadi sərbəstlikdən sui-istifadə edən yerli sahibkarların keyfiyyətsiz məhsulları bazara çıxar-

xarici ölkələrə ixrac edilən qida məhsullarına keyfiyyət sertifikatının verilməsini təmin edəcəkdir. Agentliyin fəaliyyətini təmin etmək məqsədilə Nazirlər Kabineti yanında Qida Təhlükəsizliyi Komissiyası yaradılmışdır. Həm komissiya, həm də agentlik qida məhsullarının təhlükəsizliyinə dair tənzimləməni həyata keçirəcək.

ELBRUS

Dövlət büdcəsində vergi daxilolmalarının həcmi artacaq

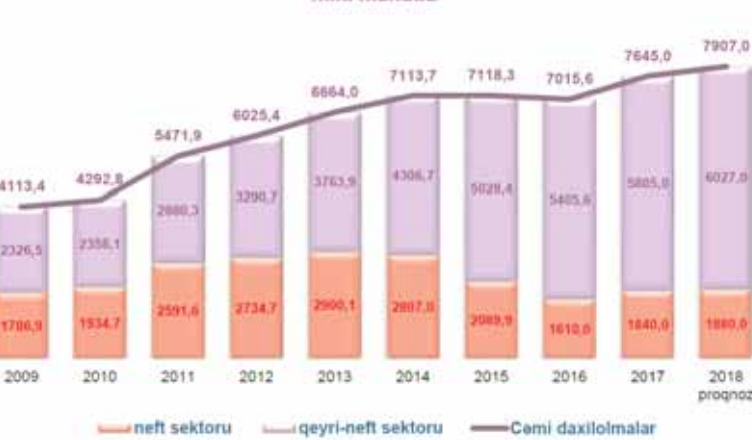
Azərbaycan hökuməti tərəfindən hazırlanmış 2018-ci il və sonrakı üç il üzrə iqtisadi və sosial inkişaf konsepsiyasına və proqnoz göstəricilərinə əsasən gələn il respublikamızda ümumi daxili məhsulun (ÜDM) real ifadədə artımı 1,5 faiz olmaqla 69,4 milyard manat təşkil edəcək. Qeyri-neft sektorunda ÜDM-in həcminin real ifadədə 2,9 faiz artaraq 47,6 milyard manat olacağı proqnozlaşdırılır. Özal sektorun ÜDM-də payı 83 faiz həcmində nəzərdə tutulur.

Növbəti ildə ölkənin sosial-iqtisadi inkişaf konsepsiyasına və orta müddətli makroiqtisadi proqnozlaşdırılmasına, həmçinin Azərbaycan Respublikasının milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın başlıca sektorları üzrə strateji yol xəritələrinə uyğun olaraq effektiv fiskal siyasətin təmin edilməsi, kiçik və orta sahibkarlıq sahəsində stimullaşdırıcı vergi islahatlarının davam etdirilməsinə üstünlük verilməlidir. Azərbaycan Respublikasının 2018-ci ilin dövlət və icmal büdcələri üzrə layihələrin təqdimatında bildirilir ki, gələn ilin büdcə-vergi siyasətinin əsas prioritet istiqamətindən biri qeyri-neft sektorundan daxilolmaların ÜDM-də və büdcə gəlirlərində xüsusi çəkisinin artırılmasıdır. Layihədə qeyd edilib ki, büdcə-vergi siyasəti müəyyən edilərkən milli, regional prioritetlər, o cümlədən fiskal siyasətdən optimal nəticə əldə etmək vacib məsələ kimi nə-

zərə alınmışdır.

2018-ci ilin dövlət büdcəsinin gəlirləri 20,127 mlrd. manat proqnozlaşdırılır ki, bu da ÜDM-in 29 faizi həcmindədir. Bu göstərici 2017-ci ilin təsdiq olunmuş proqnozu ilə müqayisədə 3,361 mlrd. manat və yaxud 20 faiz, 2016-cı ilə müqayisədə isə 2 mlrd. 621,2 milyon manat və ya 15 faiz çoxdur. 2018-ci ildə dövlət büdcəsi gəlirlərinin 7,907 mlrd. manatı və ya 39,3 faizi Vergilər Nazirliyinin xətti ilə daxilolmaların payına düşür ki, bu da ÜDM-in 11,4 faizi həcmindədir. Bu göstərici cari ilin proqnozundan 262 milyon manat və ya 3,4 faiz, 2016-cı ilin faktiki icra göstəricisi ilə müqayisədə 891,4 milyon manat və ya 12,7 faiz çoxdur. Vergilər Nazirliyinin xətti ilə 2018-ci il üzrə proqnozlaşdırılan daxilolmaların 76,2 faizi və ya 6,027 mlrd. manatı qeyri-neft sektorunun, 23,8 faizi və ya 1,880

Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi xətti üzrə təmin edilən büdcə daxilolmaları (mln. manatla)

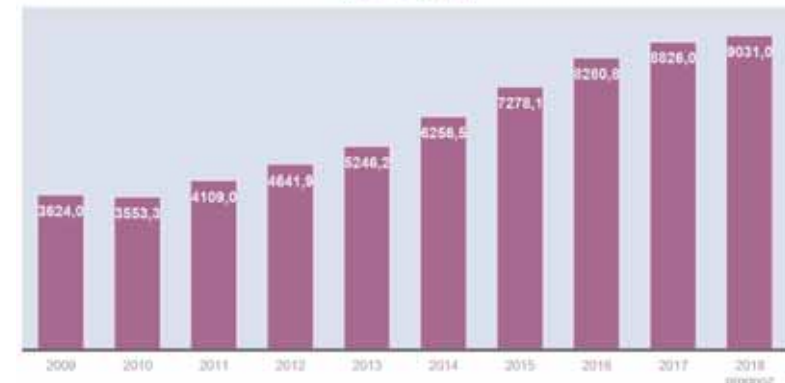

Gələn ilin büdcə-vergi siyasətinin əsas prioritet istiqamətindən biri qeyri-neft sektorundan daxilolmaların ÜDM-də və büdcə gəlirlərində xüsusi çəkisinin artırılmasıdır

Neft və qeyri-neft sektoru üzrə daxilolmaların dövlət büdcəsi gəlirlərində xüsusi payı (faizlə)

Qeyri-neft büdcə gəlirlərinin dinamikası (mln. manatla)

83,1 faizini Dövlət Neft Fondundan transfertlər, 16,9 faizini və ya 1,880 mlrd. manatını vergi orqanları xətti ilə neft sektorundan daxilolmalar təşkil edir. Vergi orqanlarının xətti ilə neft sektoru üzrə daxilolmalarda Dövlət Neft Şirkəti üzrə büdcə ödənişləri 1,380 mlrd. manat və ya 2,3 faiz çoxdur.

Büdcə daxilolmalarının 9,216 mlrd. manatı və ya 45,8 faizi Dövlət Neft Fondundan transfertlərin, 2,430 mlrd. manatı və ya 12,1 faizi Dövlət Gömrük Komitəsinin xətti ilə daxilolmaların, 574 milyon manatı və ya 2,8 faizi isə digər gəlirlərin payına düşür. Neft sektoru üzrə büdcə gəlirlərinin dövlət büdcəsi gəlirlərində xüsusi çəkisi 55,1 faiz və ya 11,096 mlrd. manat nəzərdə tutulur ki, bu da 2017-ci ilin təsdiq olunmuş proqnozu ilə müqayisədə 3,156 mlrd. manat və ya 39,7 faiz çoxdur. Neft sektoru üzrə büdcə gəlirlərinin

Rəşad SADIQOV

Vergi ödəyicisinin sualı var...

Samira Musayeva

Vergilər Nazirliyinin Vergi siyasəti və strateji araşdırmalar departamentinin baş direktoru vergi ödəyicilərinin suallarına cavab verir

Ödəmə mənbəyində tutulan vergi

Hüquqi şəxs vergi ödəyicisi kimi uçotda olmayan fiziki şəxslərdən daşınmaz əmlakı icarəyə götürərək, həmin əmlakı vergi ödəyicisi kimi uçotda olmayan digər fiziki şəxslərə icarəyə verdiyi halda, mənfəət vergisi və ya ödəmə mənbəyində tutulan vergi üzrə hansı öhdəlikləri yaranır?

Vergi Məcəlləsinin 124.1-ci maddəsinə əsasən, daşınmaz əmlak üçün icarə haqqından, həmçinin rezidentin və ya qeyri-rezidentin Azərbaycan Respublikasında daimi nümayəndəliyinin ödədiyi və ya onun adından ödənilən royaltidən gəlir Məcəllənin 13.2.16-cı maddəsinə uyğun olaraq Azərbaycan mənbəyindən əldə edilmişdirsə, ödəmə mənbəyində 14 faiz dərəcə ilə vergi tutulur. Vergi Məcəlləsinin 124.3-cü maddəsinə əsasən, rezident müəssisələrə və ya qeyri-rezidentlərin daimi nümayəndəliklərinə Azərbaycan Respublikasında ödənilmiş məbləğlər 124-cü maddə üzrə vergitutma obyektidir.

Qeyd olunanlara əsasən:

Hüquqi şəxs tərəfindən vergi ödəyicisi kimi uçotda olmayan fiziki şəxslərdən (və ya VÖEN-i olan fiziki şəxslər) icarəyə götürülmüş əmlakla görə onlara ödənilən icarə haqlarından ödəmə mənbəyində 14 faiz dərəcə ilə vergi hesablanaraq dövlət büdcəsinə ödənilir. Vergi ödəyicisi kimi uçotda olmayan fiziki şəxslər (və ya VÖEN-i olan fiziki şəxslər) tərəfindən icarə haqqı hüquqi şəxsə ödənilərkən ödəmə mənbəyində vergi tutulmur və ödənilən icarə haqqı hüquqi şəxsin ümumi gəlirlərinə aid edilməklə mənfəət vergisinə cəlb edilir və hesabat ilindən sonrakı ilin mart ayının 31-dən gec olma-yaq vergi orqanlarına bəyan-namə verilir.

«Doing Business 2018» hesabatında Azərbaycanın mövqeyi yaxşılaşıb

«Vergilərin ödənişi» indeksi üzrə irəliləyiş qeydə alınıb

Dünya Bankı 190 ölkənin biznes mühitini qiymətləndirən «Doing Business 2018» hesabatını açıqlayıb. Hesabata əsasən, Azərbaycan 8 pillə irəliləyərək 57-ci mövqeyə yüksəlib.

«Doing Business 2018» hesabatında respublikamız əksər indekslər üzrə mövqeyini əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırıb. Məsələn, «Kiçik investorların maraqlarının qorunması» göstəricisi üzrə ölkəmiz 22 pillə irəliləyib və 10-cu yerdə qərarlaşıb, «Əmlakın qeydiyyatı» göstəricisi üzrə 1 pillə irəliləyərək 21-ci, «Vergilərin ödənişi» göstəricisi üzrə 5 pillə irəliləyərək 35-ci, «Müqavilələrin icrasının təmin edilməsi» göstəricisi üzrə 6 pillə irəliləyərək 38-ci, «Müəssisənin bağlanması» göstəricisi üzrə 39 pillə irəliləyərək 47-ci yeri yüksəlib. Ümumilikdə, Azərbaycan Avropa və Mərkəzi Asiyada 4 və daha çox islahat aparın 3 ölkədə biri kimi qiymətləndirilib.

İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin (İTKM) departament rəhbəri Ayaz Çaparlı sənədi şərh edərkən bildirib ki, hesabatda respublikamızın bir sıra göstəricilər üzrə yaxşı nəticələr əldə etməsində biznes mühitinin yaxşılaşdırılması, qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi sahəsində aparılan islahatların xüsusi rolu var. Ölkəmizdə bizneslə bağlı yeni qanunların qəbul olunması və qüvvəyə minməsi, qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi, iqtisadi islahatların davam etdirilməsi Azərbaycanın həmin indekslər üzrə irəliləyişlərə nail olmasını gerçəkləşdirib. Xüsusilə də «Kiçik investorların maraqlarının qorunması» göstəricisi üzrə Müllki Məcəlləyə və «Müflisləşmənin həlli» göstəricisi üzrə «Müflisləşmə və iflas haqqında» Qanuna edilmiş dəyişikliklər, «Kreditin əldə edilməsi» göstəricisi üzrə «Kredit büroları haqqında» Qanunun qəbul olunması, «Müqavilələrin bağlanması» göstəricisi üzrə məhkəmə ödənişləri-

sərf olunan vaxt və xərclərin dəyəri, həmçinin ödənilmiş minimum kapitalın həcmini ifadə edir. Bu reytingin müəyyən edilməsi məqsədləri üçün inzibati prosedur - lazımi lisenziya, icazə sənədlərinin müvafiq orqanlardan alınmasından ibarət olub, kommunal xidmətlər istisna olmaqla, xarici tərəflə münasibəti əks etdirir, prosedurun sonu yekun sənədin alınması ilə tamamlanır. Vaxt - inzibati prosedurun davam etdiyi müddət gedişinin təqvim günü ilə hesablanan ifadəsidir. Xərclər - rəsmi ödəmə, hüquq və peşəkar xidmətlərin dəyərinin adambaşına düşən gəlirdəki xüsusi çəkisini ifadə edir. Hesabatda əsasən, bu reyting göstəricisi üzrə kommersiya hüquqi şəxslərinin qeydiyyatı üçün yerinə yetirilməli olan prosedurların sayı 4 gün, sərf edilən müddət 4,5 gün, tələb olunan məbləğ isə 33 manatdır. Burada prosedurlar onlayn qeydiyyat üçün elektron imzanın alınması üzrə 1 günə, onlayn qeydiyyatdan keçmə üzrə isə (VÖEN və ƏDV qeydiyyatı da daxil olmaqla) 2 günə bərabərdir.

ödənilməsinin asanlıqına görə MDB məkanında ilk yerlərdən birini tutur. Bu metodologiyaya əsasən, orta ölçülü şirkətin il ərzində ödəməli olduğu vergi və ödəmələr, həmçinin onların inzibətçilik yükü müəyyən edilir. Vergi və ödəmələrə müxtəlif mənbələrdən olan mənfəət və gəlirlərə görə vergilər, o cümlədən əmlak icarəsindən vergilər, dividend və kapital vergiləri, maliyyə köçürmələrindən əldə edilən gəlirdən vergilər, işəgötürənin ödədiyi əmək vergiləri, sosial ayırmalar, əmlak, avtomobil və yol vergiləri və s. aid edilir.

«Vergilərin ödənişi» üzrə reyting göstəricisi müəyyənləşdirilərkən ölkədə sosial müdafiə ayırmaları üzrə hesabların və ödənişlərin elektron formada aparılması və digər sahələrdə əldə edilmiş nailiyyətlər nəzərə alınır. İndiyədək ölkəmizdə məcburi dövlət sosial sığorta haqlarının ödənişi və hesabat sisteminin avtomatlaşdırılması tam başa çatdırılıb ki, nəticədə həmin hesabatların hazırlanması ödənilməsinə sərf olunan vaxt 81 saat qiymətlən-

dirilib. Ümumilikdə isə digər vergilər - sosial müdafiə ayırmaları, mənfəət və əlavə dəyər vergisi üzrə 195 saat müəyyənləşdirilib. Ödənişlərin sayı 6, ümumi vergi dərəcəsi isə 39,8% qeyd olunub.

«Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında» Qanunun 2017-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minməsi vergi sisteminin normativ-hüquqi bazasının yeni şəraitə uyğunlaşdırılmasına, vergi inzibətçiliğinin daha da təkmilləşdirilməsinə, vergi yükünün optimallaşdırılmasına şərait yaradıb. Həmin sənədin icrası «Vergilərin ödənişi» indeksi üzrə hazırkı notisiyanın əldə olunmasında mühüm rol oynayıb.

Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Aydın Hüseynov bildirib ki, dünyanın ən mötəbər reytinglərində Azərbaycanın mövqeyinin irəliləməsi ölkədə həyata keçirilən kompleks iqtisadi islahatlar siyasətinə beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən verilən yüksək qiymətdir: «Azərbaycanın mövqeyinin öten illə nisbətində daha da yaxşılaşmasına bir sıra mühüm amillər, o cümlədən 2016-cı və 2017-ci illərdə aparılan islahatlar öz müsbət təsirini göstərmişdir. Biznes sektorunda sənədləşmə işlərinin sadələşdirilməsi və şəffaflığın təmin olunması, sahibkarların mənfəətinə xidmət edən yeni qaydaların qüvvəyə minməsi, xarici ticarətlə bağlı prosedurların asanlaşdırılması, idxal-ixrac əməliyyatlarının sadələşdirilməsi, vergi sisteminə kiçik və orta sahibkarlığın inkişafını stimullaşdırın mühüm addımların atılması, vergi ödəyicilərinin hüquqlarının qorunması, xidmət səviyyəsinin yaxşılaşdırılması və həyata keçirilən digər tədbirlərin nəticəsi hesab oluna bilər».

Dünya Bankı (DB) Qrupunun tərəfdaşı olan «PricewaterhouseCoopers» («PwC») şirkətinin vergi eksperti Arif Quliyev hesab edir ki, Son illər Azərbaycanın vergi sisteminə həyata keçirilən islahatlar - ƏDV depozit hesabının tətbiqi, bəyannamələrin elektron formada təqdim edilməsi, fiziki və hüquqi şəxslərin qeydiyyatının real vaxt rejimində aparılması və digər yeniliklər yüksək reytingin əldə olunmasında mühüm rol oynayıb. Elektron vergi bəyannamələrinin tətbiqinin genişlənməsi və vergi ödənişləri infrastrukturunun inkişafı, vergitutma sahəsində xərc tələb edən prosedurlar, vergi qanunvericiliyinin tələblərinə riayət edilməsinə sərf olunan vaxt və vergi ödənişlərinin sayının azaldılması ölkəmizin vergi sahəsində kompleks islahatlar apardığını təsdiqləyir. Hazırda vergi sisteminin əhəmiyyətli dərəcədə təkmilləşdirərək kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı üçün əlverişli vergi mühitinin, eləcə də xarici investisiyaların cəlb edilməsi məqsədilə rəqabətə davamlı vergi rejiminin yaradılması istiqamətində islahatlar davam etdirilir. Bu amillər Azərbaycanın növbəti beynəlxalq reytinglərdə vergi üzrə indeksinin daha da yaxşılaşmasına zəmin hazırlayır.

ELBRUS CƏFƏRLİ

AZƏRBAYCAN DOING BUSINESS-2018

RƏQƏMLƏRİN DİLİ İLƏ

- ❖ Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatları 2017-ci il oktyabr ayının 31-nə **5 mlrd. 200,7 mln.** ABŞ dolları təşkil edib. Bu da ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə **1 mlrd. 195,2 mln.** dollar və ya **29,84%** çoxdur.
- ❖ Azərbaycan müstəqilliyini əldə edəndən bu günə qədər ölkəmizdə **700 mln.** ton neft hasil olunub.
- ❖ Bu ilin yanvar-oktyabr aylarında «Azəri-Çıraq-Günəşli» layihəsi çərçivəsində Dövlət Neft Fonduna **5 milyard 195 milyon** dollar vəsait daxil olub.
- ❖ 2017-ci ilin ilk doqquz ayında Bakı şəhəri üzrə tikinti materiallarının istehsalı sahəsində fəaliyyət göstərən müəssisələr tərəfindən istehsal edilmiş məhsulun ümumi dəyəri **20,1%** artaraq **327,7 milyon** manat təşkil edib.

Özüməşğulluq proqramının əhatəsi genişlənilir

Əhalinin həssas qruplarının həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün öz potensialları müqayisədə onları gəlir imkanlarını artırmaq ön optimal vasitə sayılır. Buna görə də ölkənin sosial siyasətində aztəminatlı ailələrin sosial yardım sistemində asılılığının aradan qaldırılmasına xüsusi əhəmiyyət verilir və onların kiçik ailə biznesinə keçidi üçün təsirli tədbirlər görülür.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyindən bildirilib ki, nazirlik tərəfindən özüməşğulluq proqramı çərçivəsində işsiz və işaxtaran və təndəşlərə biznes planlarına uyğun ailə təsərrüfatlarını qurmaları üçün aktivlər təqdim olunur və artıq həmin aktivlər hesabına yaradılan ailə təsərrüfatlarının sayı 1150-yə çatıb. Özüməşğulluq proqramına cəlb olunanlar üçün ilk növbədə iki aylıq təlim kursları təşkil olunur. Beynəlxalq Əmək Təşkilatının baş təlimçisinin iştirakı ilə hazırlanmış təlimçilər tərəfindən aparılan kurslarda onlara təsərrüfatın idarə olunması və inkişaf etdirilməsi ilə bağlı zəruri bilik və bacarıqlar öyrədilir. Yeni yaradılan fərdi təsərrüfatlar yalnız həmin insanların özlərinin deyil, onların əmək qabiliyyətli ailə üzvlərinin də məşğulluquna, beləliklə də öz zəhmətləri ilə ailə gəlirlərini artırmalarına şərait yaradır. Vətəndaşların proqram çərçivəsində qurduqları təsərrüfatların idarə olunması və gəlirləkdə inkişaf etdirilərək genişləndirilməsi üçün zəruri məsləhət xidmətlərinin göstərilməsi də nəzərdə tutulub.

Verilmiş aktivlər hesabına yaradılan təsərrüfatların 84%-i kənd təsərrüfatı (maldarlıq, quşçuluq, əkinçilik, arıçılıq, bağçılıq, istixana yaratma və s.), qalan hissəsi xidmət və istehsal sahələrinə əhatə edir. Özüməşğulluq proqramı çərçivəsində ayrı-ayrı iqtisadi fəaliyyət növləri ilə yanaşı, xalçaçılıq, misgərlik və s. üzrə də ailə təsərrüfatları yaradılıb.

Proqram çərçivəsində aztəminatlı ailələrin fərdi təsərrüfatlara sahib olmaları onların dövlət yardımından asılılığının aradan qalxmasına, öz zəhmətləri hesabına ailə gəlirlərini artırmalarına və sahibkarlığa çıxış imkanı qazanmalarına şərait yaratmaqla yanaşı, həm də ölkədə qeyri-neft sektorunun inkişafına əlavə dəstək verir, məhsul istehsalının artımını stimullaşdırır.

Növbəti ildən özüməşğulluq proqramına cəlb olunan ailələrin sayı dəfələrlə artırılaçaq. 2018-ci ilin əvvəlində «İşsizlikdən sığorta haqqında» Qanunun tətbiqi ilə formalaşan maliyyə resurslarının əhəmiyyətli hissəsi məhz aztəminatlı ailələrin özüməşğulluq proqramına cəlb olunması prosesinin əhəmiyyətli şəkildə genişləndirilməsinə yönəldiləcək.

AYTƏN

«Vergilərin ödənişi» indeksi			
	Azərbaycan	Avropa və Mərkəzi Asiya	OECD
Ödənişlər (il ərzində sayı)	6.0	16.5	10.9
Ödənişlərə sərf olunan vaxt (illik saat)	195	218.4	160.7
Ümumi vergi dərəcəsi (faizlə)	39.8	33.1	40.1
Hesabatda sərf olunan vaxt (0-100)	83.79	65.2	83.45

«Biznesə başlama» indeksi			
	Azərbaycan	Avropa və Mərkəzi Asiya	OECD
Prosedur	4.0	5.2	4.9
Vaxt (gün)	4.5	10.1	8.5
Xərclər (adambaşına düşən gəlirin faizi)	1.8	4.4	3.1
Ödənilmiş minimum kapital (adambaşına düşən gəlirin faizi)	0.0	3.4	8.7

nin «Hökumət Ödəniş Portalı» vasitəsilə elektron qaydada həyata keçirilməsinin tətbiqi «Doing Business 2018» hesabatında təqdir edilib.

Hesabatdakı indekslərin 2-si - «Biznesə başlama» (Starting business) və «Vergilərin ödənişi» (Paying taxes) birbaşa vergi məsələlərinə aiddir. Azərbaycan hesabata hər iki indeks üzrə reytingdə ilk 50 ölkə sırasında yer alıb: müvafiq olaraq 18-ci və 35-ci yer. Qeyd edək ki, «Biznesə başlama» reytingi sahibkarın (sənaye və kommersiya) biznesə başlaması üçün təcrübədə tələb olunan inzibati prosedurların sayı,

«Biznesə başlama» göstəricisi xarici investisiya və yeni texnologiyaların axını üçün stimullaşdırıcı təsir göstərən amil kimi dəyərləndirilir. Bu göstərici Azərbaycan üçün əlverişli sərmayə mühitinin olmasının bir təkanverici faktoru sayıla bilər. Xarici sərmayəçilər biznesin qeydiyyatında və fəaliyyətə başlamada vaxt amilinə mühüm önəm verirlər.

Hesabatda digər göstərici - «Vergilərin ödənişi» reytingi üzrə ölkəmiz ötən ilki hesabatla müqayisədə 5 pillə irəliləyərək 35-ci yerdə qərarlaşıb. Respublikamız vergilərin

dirilib. Ümumilikdə isə digər vergilər - sosial müdafiə ayırmaları, mənfəət və əlavə dəyər vergisi üzrə 195 saat müəyyənləşdirilib. Ödənişlərin sayı 6, ümumi vergi dərəcəsi isə 39,8% qeyd olunub.

«Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında» Qanunun 2017-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minməsi vergi sisteminin normativ-hüquqi bazasının yeni şəraitə uyğunlaşdırılmasına, vergi inzibətçiliğinin daha da təkmilləşdirilməsinə, vergi yükünün optimallaşdırılmasına şərait yaradıb. Həmin sənədin

ELAN

Cari ilin sentyabr ayından dövlət qulluqçuları və yerli özünüidarəetmə orqanlarının nümayəndələri üçün «Asan İmza» elektron rəqəmsal imzanın yeni tarifi tətbiqinə başlanılıb.

Dövlət müəssisələrinin büdcədən maliyyələşdirilməsi proseduru və alışların əvvəlcədən planlaşdırılması nəzərə alınaraq, dövlət qulluqçuları və yerli özünüidarəetmə orqanlarının nümayəndələri üçün «Asan İmza» elektron rəqəmsal imzanın əldə edilməsi və istismarı prosesini asanlaşdırmaq məqsədilə yeni tarif müəyyən olunmuşdur. Tarif «Asan İmza» dövlət və ya bələdiyyə sertifikatının istifadəsi müddətində (3 il ərzində) başqa əlavə xərclər olmadan 58 manat həcmində birdəfəlik ödənişi nəzərdə tutur.

«ASAN İmza» ilə əlaqədar əlavə sualınız yaranarsa,

Vergilər Nazirliyinin 195-1 Çağrı Mərkəzinə, www.taxes.gov.az və www.asxm.gov.az

internet ünvanına müraciət edə bilərsiniz.

Bakı-Tbilisi-Qars iqtisadi əməkdaşlığı, sərmayələri və ticarəti irəli aparacaq

«Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Avrasiyanın nəqliyyat xəritəsinin önəmli hissəsinə çevrilir. Bu yolun fəaliyyəti nəticəsində yol boyunca yerləşən ölkələr arasındakı ticarət dövriyyəsi və qarşılıqlı sərmayə qoyuluşu artacaq».

Prezident İlham Əliyev

Yeni istifadəyə verilmiş Bakı-Tbilisi-Qars (BTQ) dəmir yolu xətti dünyanın diqqət mərkəzindədir. BTQ-nin açılış mərasimində iştirak edən Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan qeyd edib ki, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun Türkiyənin ən nəhəng tranzit qovşağı olan «Mərmərə» dəmir yolu xəttinə inteqrasiyası nəzərdə tutulur. Bunun nəticəsində regionda çoxşəxəlili iqtisadi mübadilə və logistika mühiti genişləndəcək. BTQ vasitəsilə ilk mərhələdə ildə 5 milyon ton, növbəti mərhələdə 17 milyon ton, daha sonrakı mərhələdə isə daha böyük həcmdə yüklərin daşınması nəzərdə tutulur. Təkcə Çinin bu layihəyə qoşulması ilə il ərzində ən azı 25-30 milyon yükün daşınması gözlənilir. Hazırda Çindən Avropaya gedən yükün həcmi 240 milyon tondan çoxdur. Ölkələrimizdən keçən «Orta dəhliz»lə bu yükün 10 faizi daşınacağı halda, bu, 24 milyon ton əlavə yük daşınması deməkdir.

Avropa İttifaqının Azərbaycandakı nümayəndəliyinin rəhbəri Kestutis Yancauskas bildirib ki, yeni dəmir yolu dəhlizi sərmayələrin artmasına, logistikanın əlaqələndirilməsinə, iqtisadi münasibətlərin daha yaxşı qurulmasına, yeni biznes imkanlarının yaranmasına və ticarətin canlanmasına təkan verəcək.

İxracatçılar üçün ən sərfəli yol

İqtisadçı Aqil Əsədovun sözlərinə görə, BTQ dəmir yolu Avropamı Asiya ilə birləşdirən ən qısa və etibarlı yoldur. Hazırda dünya ölkələri beynəlxalq bazarlara çıxış üçün rahatlığa, təhlükəsizliyə, vaxt itkisinin azlığına və maliyyə şərtlərinin sərfəli olmasına üstünlük verirlər. Sürətli qatar xətlərinin tam istifadəyə verilməsindən sonra Çindən gələn yüklər «Orta dəhliz» adlandırılan BTQ vasitəsilə 12-15 günə Avropa İttifaqı ölkələrinə çatacaq. Çinin Lyanyunqan limanından mallar Qazaxıstan, Azərbaycan, Gürcüstan ərazisindən keçməklə 2 dəfə az müddət ərzində daşınacaq. Gözlənilir ki, Çinlə yanaşı, Orta Asiya ölkələri də «bir kömər - bir yol» ideyasına uyğun olaraq, öz mallarını Türkiyə və Avropaya ixrac etmək üçün BTQ-yə üstünlük verəcəklər. Artıq Qazaxıstan hökuməti öz nəqliyyat-logistika infrastrukturunun bu dəhlizə inteqrasiya edilməsi istiqamətində müəyyən işlər görür: Çinə məxsus konteynerlər Qazaxıstanın Kurk limanından Bakının Ələt limanına çatdırılıb. Yüklər buradan Türkiyə ərazisinə yola salınacaq.

Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Vahid Əhmədov bildirib ki, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti «Əsrin müqaviləsi» qədər əhəmiyyətli layihədir və bir çox ölkələrin iqtisadi marağına uyğundur. BTQ iqtisadi baxımdan münasib olduğuna görə, bu yolla daşımaların ilbəil artacağı şübhə doğurmur. Yaxın gələcəkdə Azərbaycan bu xətt ilə tranzit daşımalarından ildə 1 milyard dollara yaxın qazanc əldə edə bilər.

Enerji məsələləri üzrə ekspert İlham Şabanın fikrincə isə Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinin önəmi heç də Azərbaycanın neft və qaz boru kəmərlərinin əhəmiyyətindən az olmayacaq. Dəmir yolu yerin üstündə olduğu üçün bütün yaşayış məntəqələri bunun faydasını görəcəkdir. Sərnişinlər, istehsalçılar, yükdaşıyanlar, hətta stansiyalardakı xırda ticarətçilər də bundan faydalanacaqlar.

BTQ qeyri-neft ixracının artmasına yol açacaq

Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Azərbaycanın ixracının coğrafiyasını da genişləndirəcək. İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev bildirib ki, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, ölkə üzərindən yükdaşımaların həcminin artırılması istiqamətində BTQ ən mühüm layihələrdəndir. Xarici ölkələrin, beynəlxalq yükdaşıma şirkətlərinin, beynəlxalq investorların Azərbaycan üzərindən dünya bazarlarına çıxması asanlaşacaq. Azərbaycan tranzit ölkə olmaqla yanaşı, tədərükçü ölkə kimi də qeyri-neft məhsullarının dünya bazarlarına çıxarılmasında fəal rol oynaya

yacaq. Ölkəmizin son illərdə qeyri-neft məhsullarının istehsalı və ixracının artması müşahidə edilməkdədir, yaxın 5 ildə qeyri-neft ixracının 2 dəfəyə yaxın artacağı proqnozlaşdırılır. «Made in Azerbaijan» brendi ilə dünya bazarlarına çıxarılan yerli məhsulların ixracına əlavə imkanlar yaranacaq. 2018-2025-ci illərdə Azərbaycanın sənaye potensialının əhəmiyyətli dərəcədə artması gözlənilir və həmin məhsulların Asiya və Avropa regionu ölkələrinə ixracı nəzərdə tutulur. Azərbaycan hökuməti xarici rezidentlərə sənaye mallarının ticarətinə dair danışıqlar aparır və sənaye ixracında Asiya regionu əsas bazarlardan hesab edilir. Respublikamız istehsal etdiyi məhsulları dəmir yolu vasitəsilə Türkiyə və digər ölkələrin bazarlarına, xüsusilə də yeni bazarlara çıxara biləcək.

Turizmin inkişafı üçün yeni fürsət yaranıb

İqtisadçı Orxan Məmmədov hesab edir ki, BTQ layihəsi qlobal ticarət zəncirinin yaranmasına səbəb olmaqla, tarixi İpək Yolunun bütövləşməsinə, regionun iqtisadi inteqrasiyasını dərinləşdirəcək, Orta Asiya respublikalarının Qərbbə inteqrasiyasını sürətləndirəcək. BTQ-nin keçdiyi 3 ölkə - Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə regionda ən cəlbədiçi turizm landşaftına və potensialına malikdir. Son illər bu regiona Qərbdən və Orta Şərqdən turistlərin böyük axını müşayiət olunur. BTQ ilə sərnişin qatarlarının hərəkətinin təmin edilməsi turistlər üçün həm vaxt, həm də qiymət baxımından xeyli sərfəli olacaq, nəticədə Asiyadan Qərbbə və əks istiqamətə turist marşrutlarının böyük bir hissəsi bu dəhlizə cəlb ediləcək. Artıq Türkiyənin Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi azərbaycanlı həmkarları ilə BTQ dəmir yolu xətti üzrə turist mübadiləsinin təşkili barədə müzakirələrə başlayıb.

E.CƏFƏRLİ

BİR CÜMLƏ - BİR XƏBƏR

Prezident İlham Əliyev «Azərbaycan Sənaye Korporasiyası» Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin yaradılması haqqında fərman imzalayıb.

Nazirlər Kabinetinin qərarına əsasən, Azərbaycana idxal edilən kərə yağı və digər süddən hazırlanmış yağlar üçün tətbiq edilən gömrük idxal rüsumları bu malların gömrük dəyərinin 5 faizi həcmində müəyyənləşib.

«Notariat haqqında» Qanuna edilən dəyişikliklərə əsasən, Azərbaycanda notariyalar üçün lazımlı olan məlumatları elektron sorğu vasitəsilə əldə etmək imkanı yaradılıb.

İqtisadiyyat Nazirliyinin Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu Bakının Pirallahı rayonunda prioritet hesab olunan sahələr üzrə sahibkarların investisiya layihələrinin qəbuluna başlayır.

İtaliyanın «L'Opinione» qəzetində «Il Nodo di Gordio» beyin mərkəzinin baş tədqiqatçısı Andrea Marçilianonun müəllifi olduğu «Bakı-Tbilisi-Qars: yeni Avrasiya üföqləri» başlıqlı məqalə dərc olunub.

Bu ilin sonuna qədər Bakıda alternativ teleqüllə istismara verəcək.

Investorlar ölkəmizdə əmlak sahibi olmağa maraqlıdırlar

Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi tərəfindən ötən ilin avqust ayında istifadəyə verilmiş «Özəlləşdirmə» portalının fəaliyyəti öz müsbət nəticəsini vermişdir. Portalın fəaliyyət göstərməsində məqsəd ölkədə özəlləşdirmə sahəsində həyata keçirilən işlərin işıqlandırılması, bu sahədə əlçatanlığın və operativliyin təmin edilməsi, əmlaklara investorların cəlb olunmasıdır. Yarandığı vaxtdan 1 milyondan artıq baxış keçirilmişdir. Portalın ətrafında 665 minə yaxın ziyarətçi daxil olub. Bir ayda 86 minə yaxın, gün ərzində isə 3 mindən çox investor və vətəndaş portala baxış keçirib. Bu göstərici ölkəmizdə investorların əmlak sahibi olmaq istəyinin digər illərlə müqayisədə artdığını sübut edir. Alınan əmlakın biznes obyektinə çevrilməsi üçün şərait genişləndirilir. Bu göstəricilərin yüksək olmasının əsas səbəbi özəlləşdirmənin sürətlənməsi istiqamətində görülən innovativ tədbirlər

nin artması isə Azərbaycanda investisiya mühitinin daha da sağlamlaşmasına, xarici bazarlara çıxış imkanlarının artmasına, ixrac potensialının yüksəlməsinə şərait yaradır. Eyni zamanda, bu, ölkəmizdə yeni iqtisadi sahələrin formalaşmasına gətirib çıxarır.

Ziyarətçilər portalda istifadə edərək özəlləşdirməyə açıq elan olunan müəssisələr haqqında ətraflı məlumat əldə edə bilirlər. Hərçəki çıxarılan müəssisənin adı, ünvanı, nizamnamə kapitalı, ilkin start qiyməti kimi informasiyalar portalda əks olunub. Prosesdə isə səhmdar cəmiyyəti, kiçik dövlət müəssisəsi, qeyri-yaşayış sahəsi və nəqliyyat vasitəsi kimi əmlaklara özəlləşdirilir. Portalda «Onlayn məsləhət pəncərəsi» də fəaliyyət göstərir. Vətəndaşlar tərəfindən müvafiq bölməyə daxil olan suallar isə operativ qaydada onlayn cavablandırılır. «Onlayn məsləhət pəncərəsi» vasitəsilə hərəclərin vaxtı, çıxarılan əmlaklar, nəticələr və s. barədə suallar cavablandırılır.

Yeni yanaşmalar tətbiq edilməklə həyata keçirilən özəlləşdirmə prosesi artıq öz nəticəsini verir, prosesə investor marağı artır, dövlət müəssisələri iri sərmayəçilər tərəfindən özəlləşdirilir

dir. Yeni yanaşmalar tətbiq edilməklə həyata keçirilən özəlləşdirmə prosesi artıq öz nəticəsini verir, prosesə investor marağı artır, dövlət müəssisələri iri sərmayəçilər tərəfindən özəlləşdirilir.

Vətəndaşların iştirakında məhdudiyətin və maneənin olmaması da hərəcə marağın artmasına gətirib çıxarıb. Ölkə vətəndaşları ilə yanaşı, Türkiyə, Rusiya, ABŞ, Almaniya, Gürcüstan, Polşadan portala izləyənlərin sayı kifayət qədərdir. Əcnəbi investorların portala marağı

Hərəclərin əhatə dairəsi paytaxt Bakı ilə məhdudlaşmır, respublikanın müxtəlif şəhər və rayonlarında da müxtəlif növ dövlət əmlakları özəlləşdirilir və prosesin gedişatını onlayn izləmək olur. Özəlləşdirilən əmlaklar biznes və gəlir məqsədləri üçün istifadə edilir, bölgələrdə yeni iş yerlərinin açılmasına şərait yaratmaqla, həmin bölgənin əhalisinin yaşayış səviyyəsinə müsbət təsir göstərir.

AYTƏN

Sahibkarların investisiya layihələri maliyyələşdirilir

Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun (SKMF) güzəştli kreditləri hesabına ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının prioritet istiqamətləri üzrə sahibkarlıq subyektlərinin investisiya layihələrinin maliyyələşdirilməsi həyata keçirilir. Bununla da xüsusilə kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin inkişafı üçün əlverişli şərait yaranır.

Fondun vəsaitlərindən güzəştli kreditlər hesabına aqroparkların, iri fermer təsərrüfatlarının, ötlük və südlük istiqamətli cins iribuynuzlu heyvandarlıq komplekslərinin, logistika və «yaşıl market» mərkəzlərinin, müasir tələblərə cavab verən meyvə-tərəvəz məhsullarının emalı müəssisələrinin, qarışıq yem istehsalı müəssisələrinin, müasir istixana komplekslərinin, intensiv bağçılıq və ya tingçilik təsərrüfatlarının, müasir çörək istehsalı müəssisələrinin və digər sahələrdə müəssisələrin yaradılması kiçik sahibkarlığın inkişafı məqsədləri üçün istifadə edilir.

SKMF verilmiş güzəştli kreditlərin təyinatı üzrə və səmərəli istifadəsinə, habelə geri qaytarılmasına daim nəzarət edilir. Müvəkkil kredit təşkilatları fond tərəfindən müəyyən edilmiş qaydalara əsasən, ildə iki dəfədən az olmayaraq, fond vəsaitlərinin hər bir sahibkarlıq subyekti tərəfindən investisiya layihəsi üzrə istifadə edilməsinin monitorinqini aparır və bu barədə hesabat verirlər. Vəsaitlərin təyinatı üzrə istifadəsinə nəzarət etmək məqsədilə fond maliyyələşdirdiyi sahibkarlıq subyektlərində də müstəqil monitorinqlər aparır. Monitorinqlər zamanı güzəştli kredit vəsaitinin təyinatı üzrə istifadə edilməməsi halları aşkar edilərsə, sahibkarlıq subyektinə verilmiş güzəştli kredit və faiz borcu, müvəkkil kredit təşkilatı tərəfindən sahibkarlıq subyektinin onun qarşısında öhdəliklərini icra edib-etməməsindən asılı ol-

mayaraq, 10 bank günü ərzində bütövlükdə fondun hesabına köçürülməlidir.

Güzəştli kreditlər əldə etmək üçün istəyən sahibkar ilkin olaraq müvəkkil kredit təşkilatlarına müraciət etməlidir. Müraciət aradırdıqdan sonra müsbət qiymətləndirilən layihələrə dair məlumatlar və sənədlər fonda təqdim edilir. Fond tərəfindən müvafiq araşdırma apara-

rdıqdan sonra müraciətlərin təmin olunması və ya onlardan imtina edilməsi barədə müvəkkil kredit təşkilatlarına rəsmi məlumat təqdim olunur.

Güzəştli krediti əldə etməyin daha bir yolu isə elektron müraciətdir. SKMF tərəfindən investisiya layihələrinin ma-

liyyələşdirilməsi ilə əlaqədar istifadəyə verdiyi «Elektron idarəetmə sistemi» sahibkarların elektron müraciətlərinə müvəkkil kredit təşkilatları tərəfindən baxılaraq daha tez münasibət bildirmələrini və rəsmi cavab vermələrini təmin edir, sahibkarların investisiya tələbatının müəyyən edilməsinə, layihələrin maliyyələşdirilməsi prosesinin daha da optimallaşdırılmasına və onların güzəştli kreditlərə çıxış imkanlarının daha da asanlaşdırılmasına şərait yaradır. Bunlardan əlavə, layihələrin maliyyələşdirilməsi prosesinə operativ nəzarət imkanı artır, sənəd dövriyyəsinin daha sürətli və təhlükəsiz həyata keçirilməsi təmin edilir.

Hər il olduğu kimi, bu il ərzində də fond tərəfindən sahibkarlara güzəştli kreditlərlə maliyyə dəstəyinin verilməsi, investisiya layihələrinin maliyyələşdirilməsi sahəsində konkret sahələrin təşviqi, regionlarda və Bakı şəhərinin qəsəbələrində sahibkarlığın inkişafına həsr olunmuş işgüzar forumların keçirilməsi, sahibkarlara maarifləndirici treninqlərin təşkil edilməsi və s. istiqamətdə tədbirlər davam etdirilir. Bu ilin ilk 9 ayı ərzində 1270 layihəyə 96,5 milyon manat vəsait ayrılmışdır ki, bu da 3881 yeni iş yerinin yaranması deməkdir. Kreditlərin 81%-i və ya 78,5 milyon manatı 25 böyük layihə üzrə, 18 milyon manatı və ya 19%-i 1245 kiçik və orta həcmli layihə üzrə verilib. Maliyyələşdirilən layihələrin böyük hissəsi kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı ilə bağlıdır: layihələrin 1221-i və ya 96%-i bu sahə üzrə olub. Müxtəlif sənaye məhsullarının istehsalı və emalı üzrə 36, kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı üzrə 5, turizmin inkişafı üzrə 5, xidmət sahəsinin inkişafı üzrə isə 3 layihə maliyyələşdirilib.

A.NƏBİYEVA

Digital Marketing Mərkəzi yaradılıb

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetində (UNEC) yaradılmış Digital Marketing Mərkəzinin (DMM) əsas missiyası müasir bazar araşdırması və ixrac sahəsində yaranan yeni imkanları innovativ üsullarla qiymətləndirməkdir. Mərkəzin dəstəyi ilə qeyri-neft ixracını həyata keçirən şirkətlər vaxt və maliyyə xərclərinə qənaət etməklə xarici bazarların operativ, etibarlı və spesifik araşdırmalarını həyata keçirəcək, eləcə də brend və məhsulların təbliğatını aparacaq, potensial müştərilərə informasiya çatdıracaq. Mərkəz Azərbaycanın rəqəmsal marketing bazarı barədə dövrü hesabatlar hazırlayaraq, yerli ixracatçılar üçün digital informasiya bazası formalaşdıracaq.

Təlim mərkəzi kimi də fəaliyyət göstərən DMM xarici ekspertlərin onlayn vebinarlarını, o cümlədən ölkənin tanın-

mış ekspertlərinin təlim və seminarlarını təşkil edəcək, sosial media vasitəsilə marketing sahəsində mütəxəssis hazırlığını həyata keçirəcək. Geniş istifadəçi auditoriyasına malik olan «Facebook», «Youtube», «LinkedIn», «Twitter», «Instagram» kimi sosial şəbəkələrin idarə edilməsi və effektiv reklamçılıq fəaliyyətləri öyrədiləcək. Mərkəz UNEC startaplarına rəqəmsal marketing dəstəyi göstərməklə yanaşı, bu sahə üzrə mütəxəssislərin görüşlərini də təşkil edəcək. «Google AdWords» və «Google AdSense» rəqəmsal marketing üzrə onlayn sertifikat imtahanları qəbul ediləcək.

Global Rəqəmsal Marketing Assosiasiyası və Rəqəmsal Marketing İnstitutu ilə əməkdaşlığı nəzərdə tutan DMM ilə bir dəfə araşdırma sahələri üzrə perspektivləri qiymətləndirmək üçün Digital Marketing Forumu təşkil ediləcək.

Azərbaycanın startap layihələri Gürcüstanda təqdim olunub

Gürcüstanın paytaxtı Tbilisidəki Texnologiyalar Parkında «Georgian-Azerbaijan Startup Forum»u keçirilib. Tədbirdə Azərbaycan Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin Yüksək Texnologiyalar Parkının nümayəndələri və startapçıları iştirak ediblər.

Forum çərçivəsində Gürcüstan və Azərbaycan arasında innovasiyalar, star-

taplar və informasiya texnologiyaları sahəsində əməkdaşlığın qurulması ilə bağlı məsələlər ətrafı müzakirə olunub. Həmçinin startaplara dəstək, biznes-inkubatorlar və akseleratorlar proqramları ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Tərəflər Azərbaycan və Gürcüstan startapçılarının hər iki ölkənin bazarına çıxmasını sahəsində qarşılıqlı əməkdaşlığın genişlənməsini müzakirə ediblər.

ÜDM-in həcmində artım gözlənilir

İqtisadiyyat Nazirliyinin məlumatına əsasən, 2017-ci ilin yanvar-sentyabr aylarında Azərbaycanda ümumi daxili məhsul (ÜDM) istehsal 50,1 milyard manat olmuşdur. Adambaşına düşən ÜDM-in həcmi 5149,4 manat təşkil etmişdir və burada neft-qaz sektorunun xüsusi çəkisi 37,4%-dir.

2017-ci ilin yanvar-sentyabr aylarında ÜDM-in qeyri-neft sektoru real ifadədə 2,5% artmışdır (2016-cı ilin yanvar-sentyabr aylarında 6,1% azalmışdı). Qeyd edək ki, 2016-cı ilin müvafiq dövrünə nisbətən 2017-ci ilin yanvar-sentyabr aylarında qeyri-neft sənayesi 3,7%, rabitə sahəsi 6,2%, turistlərin yerləşdirilməsi və icimai işə sahəsi 3,2%, ticarət sahəsi 2,1%, kənd təsərrüfatı 2,8%, tikinti 1,5%, nəqliyyat və anbar təsərrüfatı 5,8% artmışdır. Qeyd olunan dövr ərzində ölkədə iqtisadiyyatın və sosial sahələrin inkişafına bütün maliyyə mənbələri hesabına 11 milyard 090,8 milyon manat əsas kapitala investisiya yönəldilmişdir. Əsas kapitala qoyulmuş vəsaitin 40,5%-ni daxili investisiyalar, 59,5%-ni isə xarici investisiyalar təşkil etmişdir. Bu ilin doqquz ayında əsas kapitala yö-

nəldilmiş ümumi investisiyaların 4 milyard 623 milyon manatı (41,7%-i) qeyri-neft bölməsinin, 6 milyard 467,8 milyon manatı isə (58,3%-i) neft bölməsinin inkişafında istifadə edilmişdir.

Cari ilin yanvar-iyun ayları ərzində iqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunda 18 milyard 986 milyon manatlıq əlavə dəyər yaradılmış və ümumilikdə onun 56,2%-i sosial və digər xidmətlər, ticarət, nəqliyyat vasitələrinin təmiri və tikinti sahələrinin payına düşmüşdür. Həmin dövrdə ölkə iqtisadiyyatının qeyri-neft sektorunda yaradılan əlavə dəyər əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,7% artmışdır. Qeyri-neft sektorunda yaradılan əlavə dəyərin ÜDM-də xüsusi çəkisi 60,3% təşkil etmişdir. Qeyri-neft sektorunun alt sahələri üzrə ÜDM-ə ən çox müsbət töhfə verən sahələr neq-

liyyat və anbar təsərrüfatı, eləcə də qeyri-neft sənayesi olmuşdur.

«Moody's Investors Service» bank qrupunun direktoru Yaroslav Sovqiranın sözlərinə görə, 2017-2018-ci illərdə Azərbaycanda adambaşına ÜDM-in həcmi 4 min dollardan çox təşkil edəcək. Təşkilatın qiymətləndirməsinə əsasən, analoji dövrdə Rusiyada ÜDM-in həcmi 10 min dollardan, Qazaxıstanda 8 min dollardan, Belarusda 6 min dollardan, Ukraynada isə 2 min dollardan artıq olacaq.

İqtisadçı ekspert Vüqar Bayramov: «Nəzərə alsaq ki, 2018-ci ildə Azərbaycanda 1,5% iqtisadi artım proqnozlaşdırılıb və bu artım yalnız Azərbaycan hökuməti tərəfindən deyil, eyni zamanda Bey-

nə xarici ölkələrə apardığı ölkələr Qazaxıstan və Belarussdur. Növbəti dövrlərdə də makroiqtisadi sabitliyin qorunması və iqtisadi artımın bərpası Azərbaycanın MDB-də ilk üçlüyə daxil olmasına imkan yarada bilər. Növbəti illərdə də iqtisadi artım proqnozlaşdırıl-

ma görə rəqabət apardığı ölkələr Qazaxıstan və Belarussdur. Növbəti dövrlərdə də makroiqtisadi sabitliyin qorunması və iqtisadi artımın bərpası Azərbaycanın MDB-də ilk üçlüyə daxil olmasına imkan yarada bilər. Növbəti illərdə də iqtisadi artım proqnozlaşdırıl-

ma görə rəqabət apardığı ölkələr Qazaxıstan və Belarussdur. Növbəti dövrlərdə də makroiqtisadi sabitliyin qorunması və iqtisadi artımın bərpası Azərbaycanın MDB-də ilk üçlüyə daxil olmasına imkan yarada bilər. Növbəti illərdə də iqtisadi artım proqnozlaşdırıl-

ma görə rəqabət apardığı ölkələr Qazaxıstan və Belarussdur. Növbəti dövrlərdə də makroiqtisadi sabitliyin qorunması və iqtisadi artımın bərpası Azərbaycanın MDB-də ilk üçlüyə daxil olmasına imkan yarada bilər. Növbəti illərdə də iqtisadi artım proqnozlaşdırıl-

ma görə rəqabət apardığı ölkələr Qazaxıstan və Belarussdur. Növbəti dövrlərdə də makroiqtisadi sabitliyin qorunması və iqtisadi artımın bərpası Azərbaycanın MDB-də ilk üçlüyə daxil olmasına imkan yarada bilər. Növbəti illərdə də iqtisadi artım proqnozlaşdırıl-

ma görə rəqabət apardığı ölkələr Qazaxıstan və Belarussdur. Növbəti dövrlərdə də makroiqtisadi sabitliyin qorunması və iqtisadi artımın bərpası Azərbaycanın MDB-də ilk üçlüyə daxil olmasına imkan yarada bilər. Növbəti illərdə də iqtisadi artım proqnozlaşdırıl-

ma görə rəqabət apardığı ölkələr Qazaxıstan və Belarussdur. Növbəti dövrlərdə də makroiqtisadi sabitliyin qorunması və iqtisadi artımın bərpası Azərbaycanın MDB-də ilk üçlüyə daxil olmasına imkan yarada bilər. Növbəti illərdə də iqtisadi artım proqnozlaşdırıl-

Son iki ildə ölkəmizdə ÜDM istehsalının azalmasının səbəbi həm neftin dünya bazarında ucuzlaşması, həm də ölkəmizdə neft hasilatının obyektiv səbəblərdən azalması ilə bağlıdır

nəlxalq Valyuta Fondu və Dünya Bankı tərəfindən də qəbul olunub, deməli, ölkənin 2018-ci ildən iqtisadi artım fazasına qədəm qoyacağı gözlənilir. Bu kontekstdən yanaşılarsa, 2017-ci il sabitlik ili oldu. Təbii ki, iqtisadi artım ÜDM-in, o cümlədən adambaşına düşən ÜDM-

minə görə rəqabət apardığı ölkələr Qazaxıstan və Belarussdur. Növbəti dövrlərdə də makroiqtisadi sabitliyin qorunması və iqtisadi artımın bərpası Azərbaycanın MDB-də ilk üçlüyə daxil olmasına imkan yarada bilər. Növbəti illərdə də iqtisadi artım proqnozlaşdırıl-

ma görə rəqabət apardığı ölkələr Qazaxıstan və Belarussdur. Növbəti dövrlərdə də makroiqtisadi sabitliyin qorunması və iqtisadi artımın bərpası Azərbaycanın MDB-də ilk üçlüyə daxil olmasına imkan yarada bilər. Növbəti illərdə də iqtisadi artım proqnozlaşdırıl-

ma görə rəqabət apardığı ölkələr Qazaxıstan və Belarussdur. Növbəti dövrlərdə də makroiqtisadi sabitliyin qorunması və iqtisadi artımın bərpası Azərbaycanın MDB-də ilk üçlüyə daxil olmasına imkan yarada bilər. Növbəti illərdə də iqtisadi artım proqnozlaşdırıl-

Fəxriyyə İKRAMQIZI

2017-ci ilin noyabr ayı ərzində vergi orqanına təqdim edilməli bəyannamələr və ödənilməli

VERGİLƏR

2017-ci ilin oktyabr ayına görə vergi ödəyiciləri tərəfindən tədiyyəçisi olduqları

- Əlavə dəyər vergisi bəyannaməsi,
- Aksiz bəyannaməsi,
- Yol vergisi bəyannaməsi,
- Mədən vergisi bəyannaməsi,
- Pul vəsaitlərinin nağd çıxarılmasına görə sadələşdirilmiş verginin bəyannaməsi və
- Uduşlardan (mükafatlardan) əldə edilən gəlirdən ödəmə mənbəyində tutulan vergi bəyannaməsi

cari ilin noyabr ayının 20-dən gec olmayaraq vergi orqanına təqdim edilməli və həmin bəyannamələr üzrə hesablanmış vergilər qeyd olunan müddətdə tam həcmdə dövlət büdcəsinə ödənilməlidir.

• **Daşınmaz əmlakın təqdim edilməsi üzrə sadələşdirilmiş verginin bəyannaməsi cari ilin noyabr ayının 20-dən** gec olmayaraq alqı-satqı müqaviləsini təsdiqləyən notarius tərəfindən vergi orqanına təqdim edilməlidir (vergi əməliyyat aparıldığı gün - 1 bank günü ərzində ödənilir).

• **Muzdlu işlə əlaqədar 2017-ci ilin oktyabr ayı üzrə ödəmə mənbəyində hesablanaraq tutulan vergi cari ilin noyabr ayının 20-dən** gec olmayaraq dövlət büdcəsinə ödənilməlidir (ƏDV və sadələşdirilmiş vergi ödəyiciləri bəyannaməni illik - növbəti ildə yanvar ayının 31-dən gec olmayaraq, digər vergi ödəyiciləri 4-

cü rüb üzrə bəyannaməni yanvar ayının 22-dən gec olmayaraq təqdim edirlər).

• **Xüsusi notariusların 2017-ci ilin oktyabr ayı üzrə hesabladığı gəlir vergisi cari ilin noyabr ayının 20-dən** gec olmayaraq dövlət büdcəsinə ödənilməlidir (4-cü rüb üzrə bəyannamə yanvar ayının 22-dən gec olmayaraq təqdim edilməlidir).

Əmlak və torpaq vergisinin ödəyiciləri olan mütəssisələr

• **2017-ci il üzrə hesablanmış torpaq vergisinin yarısını cari ilin noyabr ayının 15-dən** gec olmayaraq dövlət büdcəsinə ödəməlidirlər.

• **2017-ci ilin 4-cü rübü üzrə hesablanmış əmlak vergisinin cari ödəmələrini noyabr ayının 15-dən** gec olmayaraq dövlət büdcəsinə ödəməlidirlər.

Bəyannamələr müəyyən edilən müddətdə təqdim edilmədikdə 40 manat məbləğində maliyyə sanksiyası tətbiq edilir (VM, 57), vergilər vaxtında ödənilmədikdə isə bir ildən çox olmamaqla ötmüş hər bir gün üçün 0,1 faizi məbləğində faiz tutulur (VM, 59).

Hörmətli vergi ödəyiciləri, siz öz bəyannamələrinizi və hesablanmış vergiləri Vergilər Nazirliyinin İnternet Vergi İdarəsi Portalı (<https://www.e-taxes.gov.az>) vasitəsilə elektron qaydada da təqdim edə və ödəyə bilərsiniz. Vergi öhdəliklərinizi vaxtında yerinə yetirməyi tövsiyə edirik.

— AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI VERGİLƏR NAZİRLİYİ —

ELAN

ASAN imza sertifikatının qüvvədə olma müddəti 3 il olduğundan və 2014-cü ilin noyabr və növbəti aylarında alınmış sertifikatların etibarlılıq müddəti 2017-ci ilin noyabr və növbəti aylarında bitəcəyindən, ASAN imza sertifikatının yenisini almaq üçün qüvvədə olan ASAN imzanız vasitəsilə www.asxm.gov.az/portal/login portalına daxil olub müvafiq ərizəni, müqaviləni və etibarnamələri imzaladıqdan sonra ASAN imza sim kartını dəyişərək vergi ödəyicilərinə xidmət mərkəzlərinə və ya ASAN xidmət mərkəzlərinə yaxınlaşa bilərsiniz.

ASAN imza ilə əlaqədar əlavə sualınız yaranarsa, Vergilər Nazirliyinin 195-1 Çağrı Mərkəzinə, rəsmi internet saytının «Sual-cavab» bölməsinə

www.taxes.gov.az/www.taxes/faq/sual.html və www.asxm.gov.az

internet ünvanına müraciət edə bilərsiniz.

Vergilər Nazirliyinin Asan Sertifikat Xidmətləri Mərkəzi

«Cənub Qaz Dəhlizi»nin genişləndirilməsi müzakirə edilib

Azərbaycanın energetika naziri Pərviz Şahbazov Türkiyənin energetika və təbii sərvətlər naziri Berat Albayrakın dəvəti ilə qardaş ölkəyə səfər edib. İki ölkə nazirlərinin iştirakı ilə keçirilən görüşdə P.Şahbazov nazir kimi ilk rəsmi səfərini Türkiyəyə etdiyini diqqətə çatdırıb və dəvətə görə B.Albayraka təşəkkürünü bildirib. O, bu görüşü Azərbaycan-Türkiyə arasında dostluq, qardaşlıq və strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinə verilən dəyərin göstəricisi kimi qiymətləndirib.

Bildirilib ki, Azərbaycanla Türkiyə arasında daha bir qırıılmaz bağ olan Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinin açılışı, eləcə də iki ölkə arasındakı Yüksək Səviyyəli Strateji Tərəfdaşlıq Şurasının 6-cı toplantısının ardınca keçirilən bu görüş

enerji əməkdaşlığı üzrə yaranan yeni imkanları müzakirə etmək üçün faydalıdır. Tarixi İpək Yolunu yenidən bərpa edərək Asiya və Avropaı birləşdirən Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti ölkələrimizin iqtisadi inkişafına, tranzit potensialının genişlənməsinə, türkdillli ölkələrin birliyinə xidmət göstərməklə yanaşı, yeni bir enerji dəhlizi də yaradacaq. Qeyd olunub ki, TANAP üzrə işlərin icra vəziyyəti yüksək səviyyədədir və bu da Azərbaycan qazının nəzərdə tutulduğu vaxtda Türkiyəyə çatdırılması üçün mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Görüşdə, həmçinin, «Cənub Qaz Dəhlizi»nin genişləndirmə perspektivləri, Məşvərət Şurası çərçivəsində keçirilən görüşlərin işin gedişatına müsbət təsirləri ətrafında da müzakirələr aparılıb.

Elektron qaimə-fakturanın tətbiqi barədə BİLDİRİŞ

Hörmətli vergi ödəyiciləri!

Sahibkarlıq fəaliyyətini həyata keçirən hüquqi və fiziki şəxslərə malların (işlərin, xidmətlərin) təqdim edilməsi zamanı elektron qaimə-fakturanın verilməsi vergi ödəyicilərinin vəzifələrinə aid edilməlidir.

Mövcud qanunvericiliyə əsasən sahibkarlıq fəaliyyəti məqsədləri üçün malların (işlərin, xidmətlərin) təqdim edilməsi zamanı:

- **ƏDV-nin məqsədləri üçün qeydiyyata alınmış və vergi tutulan əməliyyatlarının həcmi ardıcıl 12 aylıq dövrün istənilən ayında (aylarında) 200.000 manatdan artıq olan ticarət və (və ya) icimai işə fəaliyyəti ilə məşğul olan vergi ödəyiciləri tərəfindən 2017-ci il 1 aprel tarixindən;**
- **bütün digər vergi ödəyiciləri tərəfindən 2018-ci il 1 yanvar tarixindən etibarən** elektron qaimə-faktura təqdim edilməlidir.

Elektron qaimə-fakturanın tətbiqi, uçotu və istifadəsi Qaydaları Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 14.03.2017-ci il tarixli 89 nömrəli Qərarı ilə müəyyən edilir.

Elektron qaimə-faktura «**Onlayn rejimdə**» Vergilər Nazirliyinin İnternet Vergi İdarəsində (www.e-taxes.gov.az) gücləndirilmiş elektron imza (o cümlədən ASAN İmza) vasitəsilə elektron qay-

dada tərtib edilərək və ya «Lazimi proqramlar»dan istifadə edilməklə «**Offlayn rejimdə**» tərtib edildikdən və elektron imza (o cümlədən ASAN İmza) vasitəsilə imzalandıqdan sonra alıcıya göndərilir.

Vergi ödəyicisinin sahibliyində olan malların alışını təsdiq edən qaimə-faktura və ya elektron qaimə-faktura və ya elektron vergi hesab-fakturasından ən azı biri olmadıqda isə alıcıya təqvim ili ərzində belə hala

- birinci dəfə yol verdikdə alınmış malların **10 faizi**,
- ikinci dəfə yol verdikdə **20 faizi**,
- üç və daha çox dəfə yol verdikdə isə **40 faizi miqdarında** maliyyə sanksiyası tətbiq edilir.

Odur ki, qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hallarda qeyd edilmiş müddətdən etibarən elektron qaimə-fakturanın tətbiqinə başlanılmalıdır. Fəaliyyətinizlə bağlı risklərin yaranmaması, hər hansı maliyyə itkilərinə məruz qalmamağınız üçün mövcud qanunvericiliyin tələblərinə əməl etməyiniz tövsiyə olunur.

Vergi qanunvericiliyinin tətbiqi və inzibətçılığı ilə bağlı əlavə məlumat almaq üçün Vergilər Nazirliyinin rəsmi internet saytına (www.taxes.gov.az), Çağrı Mərkəzinə (195-1) və vergi ödəyicilərinə xidmət mərkəzlərinə müraciət edə bilərsiniz.

Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyi

ELAN

Hörmətli vergi ödəyicisi!

Fəaliyyətiniz zamanı vergi orqanı əməkdaşları tərəfindən korrupsiya və digər hüquqpozma hallarına yol verildiyi ilə rastlaşdıqda, aşağıdakı imkanlardan istifadə etməklə, vergi orqanına müraciət edə bilərsiniz:

- ★ Vergilər Nazirliyinin rəsmi internet sahifəsində (www.taxes.gov.az) «Onlayn müraciətlər» bölməsinin «Vergi orqanı əməkdaşlarının fəaliyyətində korrupsiya və digər hüquqpozma halları barədə məlumat ver» alt bölməsinə;

- ★ Vergilər Nazirliyinin poçt ünvanına və ya Daxili təhlükəsizlik departamentinə üzərində «MƏXFİ - Daxili təhlükəsizlik departamentinə» qeydi olan məktublara göndərməklə. Ünvan: AZ1073, Bakı şəhəri, Landau küçəsi 16, Vergilər Nazirliyi;

- ★ Daxili təhlükəsizlik departamentinə gəlməklə və məlumatı şəxsən (şəxsiyyətinizi təsdiq edən sənədlə) təqdim etməklə. Ünvan: AZ1073, Bakı şəhəri, Landau küçəsi 16, Vergilər Nazirliyi, Daxili təhlükəsizlik departamenti;

★ Vergilər Nazirliyinin Çağrı Mərkəzinə (195-1)

beynəlxalq panoram

Vergilərdən yayınmaq üçün offşorlardan istifadənin qarşısı alınacaq

«PricewaterhouseCoopers» (PwC) konsaltinq şirkətinin proqnozlarına əsasən, vergi ödəməkdən yayınmaq məqsədilə şirkətlərin və fiziki şəxslərin vergi limanlarından istifadə etməsinin yaxın zamanlarda qarşısı alınacaq. Yeni nəşr edilmiş hesabatda qeyd olunmuşdur ki, öz öhdəsinə düşən ədalətli vergiləri ödəməyənlərə qarşı ictimaiyyət daha sərt mövqə tutur. Buna görə də vergi sahəsində şəffaflığın artırılması üçün gələcəkdə biznes daha böyük səylər göstərməli olacaq: «Maliyyə xidmətlərinə etimadsızlığın hökm sürdüyü bir zamanda vergi şəffaflığı brendin qorunması üçün mühüm əhəmiyyət daşıyacaq. Ədalətsiz vergitutma və ya şübhəli vergi limanlarından istifadənin qarşısı alınacaq».

Şirkətin hesabatında göstərilmişdir ki, qar-

şıdan vergi şəffaflığının güclənəcəyi dövr gəlir. Artıq bir neçə offşor zona da daxil olmaqla 50-dən çox ölkə Hesabatlılığın Ümumi Standartını (CRS) qəbul etməyə razılıq vermişdir, rezidentlərin aktivləri və gəlirləri barədə informasiya mübadiləsi həyata keçirilir. Auditorların rəyində əsasən, CRS «maliyyə müəssisələrində vergi məsələlərinə dair hesabatlılıq üçün səmərəli cavabdehlik yaradır».

Maraqlıdır ki, PwC şirkətinin biznes üçün təklif etdiyi xidmətlərdən biri də vergi planlaşdırmasıdır - şirkətlərə vergi öhdəliklərinin azaldılmasının qanuni yolları barədə məsləhətlərin verilməsi də bu xidmətə daxildir. 2015-ci ildə Açıq Hesablar üzrə Komitə PwC şirkətini «sənaye miqyasında» vergidən yayınma sxemini mükafatlandırmaqda günahlandırmışdı.

Hindistan elektron hesablar haqqında qanun layihəsinin qəbulunu təxirə salıb

Hindistanın hakim dairələri mal və xidmətlər üçün tətbiq olunan vergi üzrə vergi ödəyicilərindən gələn böyük həcmdə sənədlərin öhdəsindən gəlməyə çətinlik çəkdiyini bəyan etsə də, hökumət elektron hesablar barədə qanun layihəsinin qəbul edilməsini təxirə salmağı qərara almışdır. Bu layihəyə əsasən, vergi tutulan şəxslər 50.000 rupi (770 dollar) məbləğində öncədən ödəniş etməlidirlər.

Dövlətlər arasında ticarət aparmaq, eləcə də büt-

tün Hindistan üzrə vahid bazar yaratmaq məqsədilə tarifi aid olmayan əngəllərin aradan qaldırılması üçün nəzərdə tutulan elektron hesab mallarının daşınmaya qədər ilkin qeydiyyatı alınması tələb edilir. Başqa sözlə desək, bu qanun qəbul ediləndən sonra dövlətlər arasındakı sərhəddəki buraxılış-nəzarət məntəqələrində yoxlamaya ehtiyac qalmayacaq.

Hazırda qanun layihəsinin 2018-ci ilin yanvarından sınaqdan keçirilməsi, apreldən isə tam tətbiq olunması təklif edilir.

Kayman adaları vergi limanı statusundan əl çəkir

Kayman adalarında fəaliyyət göstərən «Cayman Finance» maliyyə agentliyinin baş direktoru Cud Skott bu adaların ərazisini vergi limanı hesab edən bir sıra təşkilatların suallarını cavablandırmağa çalışmışdır. «US Public Interest Research Group» təşkilatı və ABŞ-ın Vergitutma və İqtisadi Siyasət İnstitutu bu yurisdiksiyanı məmurların sistemli şəkildə maliyyə sənədlərinin tərtib olunmasını ləngitdiklərinə və vergi məlumatlarını gizlətməyə şərait yaratdıqlarına görə kəskin tənqid edirlər.

C.Skott vurğulamışdır ki, Kayman dünyada tətbiq edilən iyirmidən artıq maliyyə standartını, eləcə də FATCA qaydalarını və OECD-nin

hesabatlılığın vahid standartlarını qəbul etmişdir. «Biz OECD və ya «Transparency International» kimi təşkilatların sənədlərində bir yerdə də olsun vergi limanının tərifinə rast gəlmirik. Əslində, bizim sistem məqsədyönlü olaraq iqtisadi vergitutmanın qarşısının alınması barədə müqavilələri və ya şirkətlərə korporativ vergiləri mənsub olduqları yurisdiksiyalarda azaltmaq məqsədilə vergi bazasını başqa ölkələrə köçürməyə imkan yaradan oxşar stimullaşdırıcı alətləri dəstəkləmir», - C.Skott demişdir. Onun sözlərinə görə, Kayman adalarında qəbul edilmiş qanun və qaydalar onun ölkəsini vergi limanları ilə bağlı problemlərin həlli zəmanəti kimi beynəlxalq tərəfdaşa çevirir.

Danimarkanın vergi idarəsi kiçik və orta müəssisələrə dəstək sxemini işə salır

Qarşıdan gələn ilin yanvarından Danimarkanın vergi administrasiyası kiçik və orta müəssisələrə həm əlavə dəyər vergisi, həm də vergi ödəməsi ilə bağlı məsələlərdə dəstək məqsədi daşıyan eksperimental sxemi işə salacaq.

Yeni «ƏDV və vergi yoxlaması» (moms-og skattetjek) sxeminin mahiyyəti budur ki, vergi ödəyicilərinin səhvlərini riski yüksək olan problemlə sahələrinə aşkara çıxarılması məqsədilə kiçik və orta müəssisələr öz seçimlərinə əsasən bir sıra vergi məsələlərinə, o cümlədən işçilərə verilən mükafatların vergiyə cəlb olunması kimi problemlərə dair təhlil apara bilməklərdir. Bu, şirkətlərə informasiya dövlət orqanlarına təq-

dim etməzdən əvvəl öz səhvlərini müəyyən etməyə və aradan qaldırmağa imkan yaradacaq. Hökumətin mövqeyinə görə, bu sxem sayəsində şirkətlər mənfəət və əlavə dəyər vergisini daha rahat şəkildə ödəyə biləcəklər. Bundan əlavə, belə bir addımın atılması vergi orqanlarının əməkdaşlarını da qaydalara məqsədli şəkildə əməl etməyə hallarının aşkara çıxarılmasına sərf olunan vaxt itkisindən azad edəcək.

Hökumətin açıqladığı rəqəmlərə görə, Danimarkada fəaliyyət göstərən 600 min kiçik və orta müəssisənin 46 faizi vergiləri ödəməyə bilməyərək səhvlərə yol verir, 10 faizi isə vergilərin məbləğini azaltmaq və ya vergi-

dən yayınmaq üçün məqsədli şəkildə sənədləri saxtalaşdırır.

«Şirkətlər vergilərini düzgün ödəməlidirlər. Bizim vergi qanunlarımız mürəkkəbdir, xüsusilə kiçik biznes təmsilçilərinin peşakar mühasibin köməyi olmadan qanun-qaydaların bütün incəliklərinə dəqiq əməl etmələri çətindir. «ƏDV və vergi yoxlaması» sxemini məhz bunu nəzərə alaraq hazırlamışdır ki, qaydalara əməl etməyə istəyənlər öz addımlarını daha əminliklə ata bilsinlər», - Danimarkanın vergilər naziri Karsten Lauritsen belə demişdir.

Yeni sxemlə bağlı təlimatın bu ilin dekabr ayında nəşr ediləcək biznes ictimaiyyətinə çatdırılacağı gözlənilir.

Offşorlarda aktivləri olan britaniyalıları böyük cərimələr gözləyir

Offşor zonalarda saxladığı aktivlər ilə bağlı öz vergi öhdəliklərini yerinə yetirməyən Böyük Britaniya vətəndaşlarına bu problemi yoluna qoymaq üçün 2018-ci ilin sentyabr ayına qədər vaxt verilmişdir. Əks halda, onları yüksək məbləğdə vergi cərimələri gözləyir. Yeni qəbul edilmiş «Requirement To Correct» («Dəqiqləşdirmə sorğusu») adlı sənədə uyğun olaraq, offşorlarda saxladığı aktivlərlə bağlı işlərini hökumət səviyyəsində qaydaya salmayan vətəndaşlara bu ilin aprelində vəziyyəti düzəltmək üçün 17 aylıq müddət verilmişdir. «2018-ci ilin sentyabrına qədər hər hansı offşo-

ra aid aktivlər barədə bəyannamə təqdim edilməməsi qanunda nəzərdə tutulan vergi öhdəliyinin 200 faizi həcmində cərimə ilə nəticələ-nəcəkdir, - Vergi Mütəxəssisləri Assosiasiyasının bəyanatında bildirilmişdir. - Vergi idarəsi bu cür problemlə vergi ödəyicilərinin adlarını ictimaiyyətə açıqlamaq hüququna da malikdir». Assosiasiyanın təmsilçisi İvett Nann vurğulamışdır ki, offşorlardakı aktivləri barədə bəyannamə verməyi «təsədüfən unutmuş» vergi ödəyiciləri hətta fiskal orqanlarla əməkdaşlıq etməyə razılıq vermiş olsalar belə, minimum 100 faiz məbləğində cərimə ödəməli olacaqlar.

Belçika korporativ verginin dərəcəsini aşağı salmağı planlaşdırır

Hökumətin hazırladığı qanun layihələrinin içərisində korporativ verginin dərəcəsinin azaldılması, eləcə də vergi bazasının genişləndirilməsi diqqəti daha çox cəlb edir. Layihəyə əsasən, hazırda 33,99 faiz təşkil edən korporativ verginin dərəcəsini 2018-ci ilədək 29 faizə, 2020-ci ilədək isə 25 faizə endirmək nəzərdə tutulmuşdur. Bundan əlavə, həmrəylik haqqı gələn il 3 faizdən 2 faizə endiriləcək, 2020-ci ildən sonra isə tam ləğv olunacaq. Qanun layihəsində kiçik müəssisələrin qazandıqları mən-

fəətin ilk 100 min avrosu üçün korporativ verginin dərəcəsinin 2018-ci ildən 20 faizə endirilməsi nəzərdə tutulmuşdur (hazırda qüvvədə olan qanuna əsasən, bu göstərici 25 faizdir).

Bununla belə, vergi məmurlarının mövqeyinə görə, korporativ verginin dərəcəsinin aşağı salınması şirkətlərin mənfəətlərinin vergi tutmaq üçün çıxılan hissəsinin məhdudlaşdırılması ilə tarazlaşdırıla bilər: layihəyə əsasən, bu hədd 1 milyon avrodan artıq məbləğin 70 faizi səviyyəsində məhdudlaşdırılacaq.

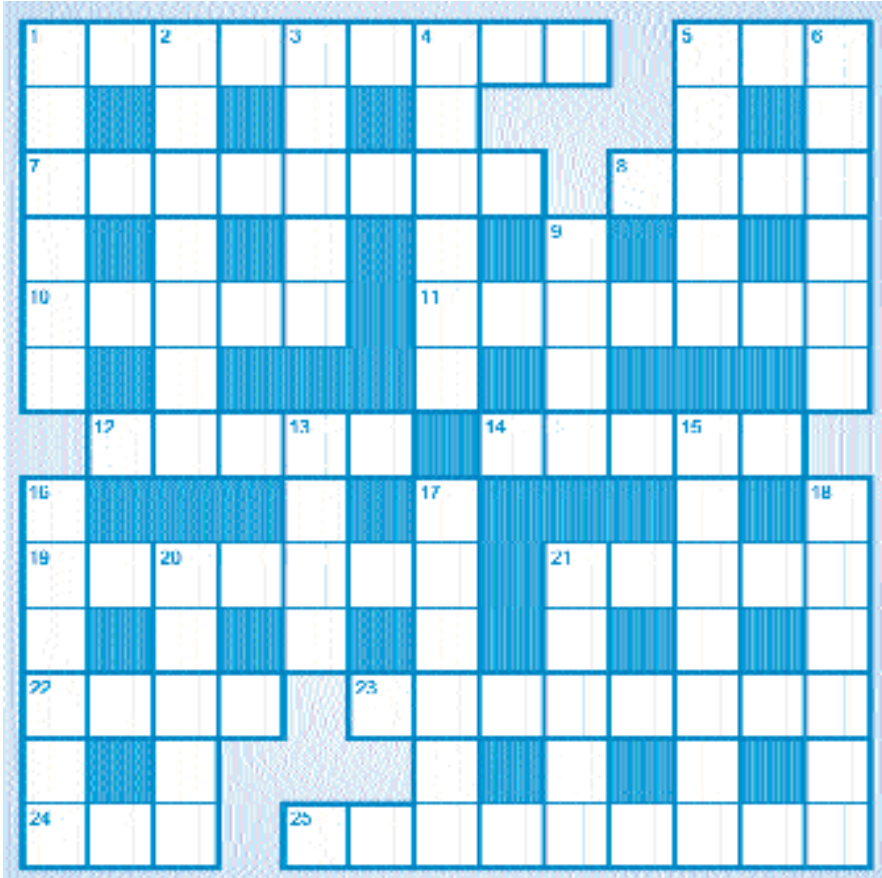
Fransa ABŞ-ın texnologiya şirkətlərindən tutulan vergi ilə bağlı fikrindən daşınmır

Fransanın rəqəmsal iqtisadiyyat naziri Munir Məhcubi demişdir ki, hökumətin Amerika Birləşmiş Ştatlarının «Google» və «Amazon» kimi texnologiya nəhənglərindən tutulan vergini artırmaq istəyi mərkəzi mövqeyə malik prezident Emmanuel Makronun yeni texnologiyalara qənim kəsilməsi kimi qəbul edilməməlidir. Əksinə, bu istək onu göstərir ki, Fransanın dövlət başçısı ədalətli ver-

gi güzəştlərini aradan qaldırmaqla Avropanın çiçəklənən texnologiya sisteminin yaradılmasına daha ciddi yanaşır.

Avropa İttifaqına üzv ölkələrinin nazirlərinin Lüksemburqda keçirilən görüşündən dərhal sonra Munir Məhcubi bəyan etmişdir ki, üzv dövlətlər, eləcə də Lüksemburq biznes nəhənglərinin daha çox vergi ödəməli olduqları fikrinə artıq şübhəli çıxdıqlarına görə, Amerikanın texnologiya şirkətlərindən tutulan verginin artırılması ilə bağlı rəsmi Parisin irəli sürdüyü təklif qüvvəsində qalıb.

«Bir sıra şirkətlərin bəzi ölkələrdə, demək olar ki, vergi ödəmədikləri halda başqalarının böyük məbləğlərdən keçməyə məcbur edilməsi qətiyyətlə normal hal deyil», - fransalı nazir «Financial Times» qəzetinə açıqlamasında bildirmişdir.

krossvord

Yuxarıdan aşağı: 1.Yaxın Şərqdə çay; 2.İndoneziyanın qərbində ada; 3.Dünyanın ən məşhur musiqiçilərindən biri. İngilis pop-rok müğənnisi, bəstəkar, pianoçunun adı; 4.Ağ yundan və kətandan hazırlanmış qədim Roma geyimi; 5.Hüquq termini. Yük daşımaları ilə bağlı müqavilə və ya qanunla tənzimlənən ödəmə; 6.Günəş sisteminin sırasına görə 6-cı, böyüklüyünə görə ikinci planet; 7.Dünya futbol tarixində ən məşhur futbolçulardan biri; 13.Kimyəvi element; 15.Azərbaycanda yetişən meyvə, plovun bəzəyi hesab edilir; 16.Sakit okeanda atoll; 17.Azərbaycanın Xocavənd rayonu ərazisində Musty mədəniyyətinə aid möhtəşəm mağara-düşərgə; 18.Kompressor, mühərrik və turbinləri hərəkətə gətirən hərəkətsiz hissə; 20.İlin fəsl; 21.Karotin, C vitamini, şəkər, üzvi turşular və pektin maddələrlə zəngin olan meyvə. **Soldan sağa:** 1.Müxtəlif təşkilat və qurumlarda yoxlama, nəzarət əməliyyatlarını həyata keçirən şəxs; 5.Əşyanın ön görünüşü; 7.Köçürmə veksəlində yazılan məbləği alan şəxs; 8.Aylardan biri; 10.Qadın adı; 11.Qədim Romada maliyyə və məhkəmə işlərinə nəzarət edən vəzifəli şəxs; 12.Müasir döyüş sənəti, mübarizə idmanı və özünü silahsız qoruma sistemi; 14.Yaponiyada qonaqlarını rəqs və mahni ilə öyləndirən, müxtəlif mövzularda söhbət yoldaşı olan qadınlar; 19.Dərinin xoşxassəli törəmələrindən biri; 21.Rusiya Federasiyasının Sverdlovsk vilayətində şəhər; 22.Kredit kartlarının, İMEI və İN nömrələrinin doğruluğunu yoxlamaq üçün Amerika alimi tərəfindən yaradılmış alqoritm; 23.Uşaq pilya-maları üçün nəzərdə tutulan yumşaq parça növü; 24.Respublikamızda çay; 25.Buddistlərin Yava adasında yerləşən çhrəm kompleksi.

Buddistlərin Yava adasında yerləşən çhrəm kompleksi

Tərtib etdi: Rafael

Qəzetimizin ötən nömrəsində getmiş krossvordun cavabları:

Yuxarıdan aşağı: 1.Şeytan; 2.Dinamit; 3.İdrak; 4.Sparta; 5.Çarq; 6.Dekart (Rene); 9.Miki; 13.Yoqa; 15.Atlanta; 16.Amitoz; 17.İnfant; 18.Paştet; 20.Çinar; 21.Harun. **Soldan sağa:** 1.Şadlinski (Abbasqulu bəy); 5.Çad; 7.Yanardağ; 8.Ürək; 10.Aymak; 11.Triqker; 12.Ştayn; 14.Milax; 19.Miçiqan; 21.Halva; 22.Tunc; 23.Patronat; 24.Zar; 25.Intendan.

idman

Dövlət Bayrağı Günü ilə bağlı veloyürüş

Noyabrın 5-də Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) təşkilatçılığı, Heydər Əliyev Mərkəzinin və Azərbaycan Velosiped İdmanı Federasiyasının (AzVİF) dəstəyi ilə 9 Noyabr - Dövlət Bayrağı Günüünə həsr olunmuş «Bayrağımız qürur mənbəyimizdir» deyəti altında veloyürüş keçirilib. Yürüşdə Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi, general-leytenant Mədət Quliyev, Heydər Əliyev Mərkəzinin direktoru Anar Ələkbərov, DTX-nin velosiped klubunun və AzVİF-in üzvləri, eləcə də həvəskar velosipedçilər iştirak ediblər.

DTX-nin binası qarşısından start götürən veloyürüş Heydər Əliyev Sarayının qarşısından başa çatıb. Yürüşə qatılan 200-dən artıq ve-

losipedçi 12 kilometr məsafə qət edib.

Veloyürüş iştirakçıları Heydər Əliyev Sarayının qarşısındakı

parkda ümummilli liderin abidəsi önünə əklil və gül dəstələri qoyaraq, dahi şəxsiyyətin xatirəsinə dərin ehtiramlarını bildiriblər.

Şahmatçılarımız üçqat Avropa çempionudur!

Yunanistanın Krit adasında keçirilən Avropa komanda çempionatına yekun vurulub. Azərbaycanın kişi şahmatçılarından ibarət yığma komandası tarixində üçüncü dəfə çempionatın qalibi olub. Çempionatın sonuncu - doqquzuncu turunda komandamızın Ukrayna yığması 14-ə qatdırıblar. Sonuncu turda Almaniyaya yığmamız 3:1 hesabı ilə məğlub edən Rusiya komandası da 14 xala sahib olub. Əlavə əmsallara görə isə yekunda Azərbaycan yığması turnir cədvəlində ilk yeri tutaraq Avropa çempionu adını qazanıb. Rusiya ikinci, Ukrayna komandası üçüncü yeri tutub.

Qeyd edək ki, Avropa çempi-

onatu komandamız üçün heç də uğurlu başlamayıb. Əvvəlcə İtaliya ilə qarşıdurmada məğlubiyətlə üzləşən, sonra isə ispanlarla heç-heçə edən yığmamızın çempion olacağını çoxları gözləməirdi. Lakin ardıcıl 5 qələbədən sonra şahmatçılarımız nəyə qadir olduqlarını bir daha nümayiş etdirdilər. Xüsusilə Ermənistan üzərində möhtəşəm qələbə növbəti qarşılaşmalarda idmançılarımız üçün stimulu oynadı.

Avropa çempionatında fərdi çıxışları ilə fərqlənən şahmatçılar arasında çempion idmançılarımızdan üçü - Rauf Məmmədov, Şəhriyar Məmmədov və Teymur Rəcəbov da yer alıblar. Keçirdiyi 9 görüşdən 8 xal yığan Rauf Məmmədov dördüncü lövhədə qızıl medala sahib olub. Birinci lövhədə 8 matçdan 5 xal toplayan Şəhriyar Məmmədov ikinci lövhədə 5,5 xallıq nəticə göstərən Teymur Rəcəbov isə gümüş medala layiq görülüb.

Xatırladığ ki, bu, kişi şahmatçılardan ibarət Azərbaycan millisinin Avropa çempionatlarında beşinci medalıdır. Şahmatçılarımız 2009-cu və 2013-cü illərdə keçirilən qitə birinciliklərində də çempion olublar. Milli komandamız ilk medalını - bürünc mükafatı 2007-ci ildə qazanıb. 2011-ci ildə təşkil olunan Avropa çempionatında isə şahmatçılarımız yalnız Almaniyaya yığmasından geri qalaraq gümüş medala sahib olublar.

Güləşçilərimizin növbəti sınağı...

Moskvada güləş üzrə Avropa Millətlər Kuboku - Alrosa Kuboku beynəlxalq turniri keçiriləcək. Komanda yarışları xarakterli turnirdə idmançılar 8 çəki dərəcəsinə mübarizə aparacaqlar. Azərbaycan Güləş Federasiyasından verilən xəbərə görə, noyabrın 11-12-də təşkil olunaçaq turnirdə iştirak edəcək güləşçilərimizin siyahısı artıq müəyyənləşib. Ümumilikdə yarışlarda yığmamızın idman şöhrətini 16 güləşçi qoruyacaq.

Qadın güləşçilərin yarışında Azərbaycan, Rusiya, Ukrayna, Rumıniya və Dünya Güləş Birləşməsinin dəvət etdiyi əlavə 2 komanda mübarizə aparacaq. Böyük məşqçi Aslan Ağayev və məşqçi Rövşən Umudovun rəhbərliyi altında yığmamızı Türkan Nəsirova (48 kq), Səbinə Həmzəzadə (53 kq), Solmaz Həşimzadə (55 kq), Alyona Kolesnik (58 kq), Tatyana Omelçenko (60 kq), Elmira Qəmbərova (63 kq) və Elis Manolova (69 kq) təmsil edəcəklər.

Sərbəst güləş yığmamız

Moskvada baş məşqçi Firdovsi Umudov, məşqçilər Arif Abdullayev və Rövşən Hacıyevin rəhbərliyi altında çıxış edəcək. Yığmanın heyətində Georgi Edişev (61 kq), Zəlimxan Vəliyev (65 kq), Murtuz Müslümov (70 kq), İsmayıl Abdullayev, Abubakr Abakarov (hər ikisi 74 kq), Aleksandr Qostiyev (86 kq), Şərif Şərifov (97 kq) və Cəmaləddin Məhəmmədov (125 kq) yer alıblar. Sərbəst güləşçilərin mübarizəsində Azərbaycan, Rusiya, Gürcüstan, Moldova və Dünya Güləş Birləşməsinin dəvət etdiyi əlavə 2 komanda yarışacaq.

Görüşlərin idarə edilməsində ölkəmizi beynəlxalq dərəcəli hakim Asif Şirəliyev təmsil edəcək. Turnirin proqramına əsasən, noyabrın 11-də qrup görüşləri, bir gün sonra isə final görüşləri baş tutacaq.

Q.Qurbanov milli komandamızın baş məşqçisidir

AFFA-nın İcraiyyə Komitəsinin noyabrın 3-də keçirilən iclasında «Qarabağ» futbol klubunun çalışdırıcısı Qurban Qurbanov futbol üzrə Azərbaycan milli komandasının baş məşqçisi vəzifəsinə təyin olunub. Tanınmış mütəxəssis milli komandada vəzifəsinin icrasına bu ilin sonunda - Robert Prosinçekin müqaviləsinin müddəti başa çatdıqdan dərhal sonra başlayacaq. Q.Qurbanov, eyni zamanda, «Qarabağ» klubunun baş məşqçisi vəzifəsində fəaliyyətini davam etdirəcək. Müqaviləyə əsasən, 45 yaşlı mütəxəssis 6 il müddətinə yığmanın sükanı arxasında olacaq. Qeyd edək ki, məşqçilik karyerasına 2006-cı ildə başlayan Qurbanov «Neftçi» (2006-2007) və «Qarabağ» (2008-dən) çalışdırıb. Bunadək futbolçu karyerasında bir sıra klubların formasını geyinən sabiq hücumçu millinin heyətində keçirdiyi 68 oyunda 14 qol vurub və bombardir kimi Azərbaycan yığmasının tarixinə düşüb.

mozaika

texnologiya

Kəpənək qanadları və Günəş batareyaları

Kəpənək qanadları deyəndə gözümüzün özünə bənzərsiz rənglər, simmetriya, zəriflik, bir də kövrək şeir misraları gəlir: *Özümü duyub ağlayam, Gözümü yumub ağlayam, Özümü qoyub ağlayam Kəpənək qanadlarına.*

Zarafət öz yerində, kəpənək qanadlarının günəş batareyalarının

hazırlanmasında da böyük rolu olub. ABŞ və Almaniya olan mütəxəssislər «Pachliopta aristolochiae» kəpənək növünün qeyri-adi qanad strukturundan istifadə edərək analoqlarından iki dəfə daha səmərəli Günəş batareyaları yaradıblar. İstilik tənzimlənməsində qeyri-adi səmərəliliyə malik olan bu həşəratın qanadlarının quruluşu işığın absorbsiya intensivliyini

dəyişməyə imkan verir. Alimlər qeyd olunan kəpənəyin qanad quruluşunu öz tədqiqatlarında tətbiq etməklə hidrogen əlavəli amorf silisiumdan hazırlanan nazik pilyonkadan ibarət Günəş batareyaları yaradıblar. Günəş batareyalarının yeni quruluşu 90 faizədək düz bucaq altında, 50 faizədək isə əlli dərəcəyədək düşən işığı absorbsiya edib.

sağlamlıq

Palıd qozası müalicə vasitəsidir

Payızda meşə və parklarda ağacların budağından qopub ayaq altına tökülən xəzəllər arasında palıd qozaları ilə tez-tez rastlaşmaq olar. Uşaqlar həmin qozalardan müxtəlif fiqurlar düzəldirlər. Əslində isə palıd qozası tibbi və kənd təsərrüfatı baxımından çox faydalıdır.

Şimali Amerika hinduları palıd qozasını suda qaynadıb qurudur, üyüdükdən un hazırlayıb və ilboyu ondan kökə bişirib yeyirdilər. Ona görə də Kaliforniya aborigenlərini palıd hinduları adlandırırdılar. Qədim slavyanlar palıd müqəddəsləşdirərək şimşək allahı Perunun ağacı hesab edirdilər. Ən vacib hərbi məclis və məhkəmələr məhz palıd meşələrində təşkil olunur, qurbanlar kəsilirdi.

Palıd qozalarının qeyri-adi müalicəvi xüsusiyyətləri və kulinariyada çoxlu istifadə formaları var. Ondan qoza qəhvəsi və qoza unu hazırlayıb çörək və bulka məmulatlarına, həmçinin sıyıqlara əlavə etmək olar. Yüksək qidalandırıcı xüsusiyyətinə görə palıd qozası müharibə və aclıq illərində xilaskar rolunu oynayıb.

Palıd qozasının qida məhsulu və müalicəvi vasitə olduğu qədim dövrlərdən məlumdur. Arxeoloji qazıntılar zamanı Yaponiyada 3800 il yaşı olan palıd qozası aşkar edilmiş və maraqlıdır ki, tədqiqatçılar onu ekərək ağac bitiriblər.

Qədim yaşayış məskənlərində aparılan qazıntılar zamanı sobaların içində palıd qozalarının qalıqları tapılıb. Hələ 5 min il əvvəl qozadan qida məhsulu kimi istifadə edilib. Hətta tarixçilər hesab edirlər ki, əvvəllər palıd qozalarından, sonralar isə buğdadan çörək bişirilirdi.

Qozanın tərkibində zülal, çoxlu miqdarda nişasta və digər maddələr olduğuna görə meşə heyvanları, xüsusilə qaban, maral, ayı, fazan, göyərçin və çöl siçanları onunla qidalanmağı sevir. Tərkibindəki kversetin adlı flavonoid maddə spazmolitik və iltihab əleyhinə təsir göstərir, ödemləri azaldır, sidikqovucu və antioksidant effektə malikdir. Heyvanlar

təsirləri məlumdur. Antitoksik xüsusiyyətlərinə görə zəhərlənmələr zamanı ondan istifadə edilməsi yaxşı nəticələr verir. İshal zamanı 1 çay qaşığı xırdalanmış qoza 1 stəkan qaynar suda dəmlənir, süzüləndən sonra gündə 3 dəfə yarım stəkan içilir. Müalicə bir aya qədər aparılır və ehtiyac yaranarsa, bir həftəlik fasilədən sonra təkrar edilir. Astma, bəlgəmli öskürək, bronxitlər və ürək xəstəlikləri zamanı qoza qəhvəsi qəbul edilir. Onu hazırlamaq üçün suda islatmağa ehtiyac yoxdur. Bel yırtıqlarının müalicəsində palıd qozalarının 25 faizli şərabda dəmləməsindən hazırlanmış isti təpilmələr qoyulur. Sidik yollarının xəstəlikləri zamanı yaşıl qozalardan sıxılmış şirə ilə bal qarışığı gündə 3-4 dəfə 2 xörək qaşığı qəbul edilir.

zaldan sıxılmış şirə ilə bal qarışığı gündə 3-4 dəfə 2 xörək qaşığı qəbul edilir.

Şəkərli diabetin müalicəsində qurudulmuş palıd qozasından hazırlanmış toz gündə iki dəfə - səhər yeməyindən əvvəl və axşam yatmadan əvvəl qəbul olunur.

Şəkərli diabetin müalicəsində qurudulmuş palıd qozasından hazırlanmış toz gündə iki dəfə - səhər yeməyindən əvvəl və axşam yatmadan əvvəl qəbul olunur.

maraqlı

İtaliyada arzu olunmayan rəqəm

Digər Avropa ölkələrindən fərqli olaraq, İtaliyada nəhs rəqəm 13 yox, 17 hesab olunur. Əksər İtaliya otellərində 17 rəqəmli nömrə, hündür binalarda 17-ci mərtəbə yoxdur. Fransanın «Reno» şirkəti məcburən öz R17 modelini R177 adlandırır. Hesab edilir ki, belə inanc hələ qədim Romadan gəlir, o vaxt XVII rum rəqəmindən ehtiyatlanırdılar, belə ki, onun işarələrinin yerini dəyişdikdə «VIXI» - yəni öz ömrünü yaşayıb, «ölüb» sözü alınır.

Müdrilər deyib ki...

«Həyat yoxuşdur: ağır-ağır qalxırsan, sürətlə enirsən».

G.Mopassan (1850-1893)

